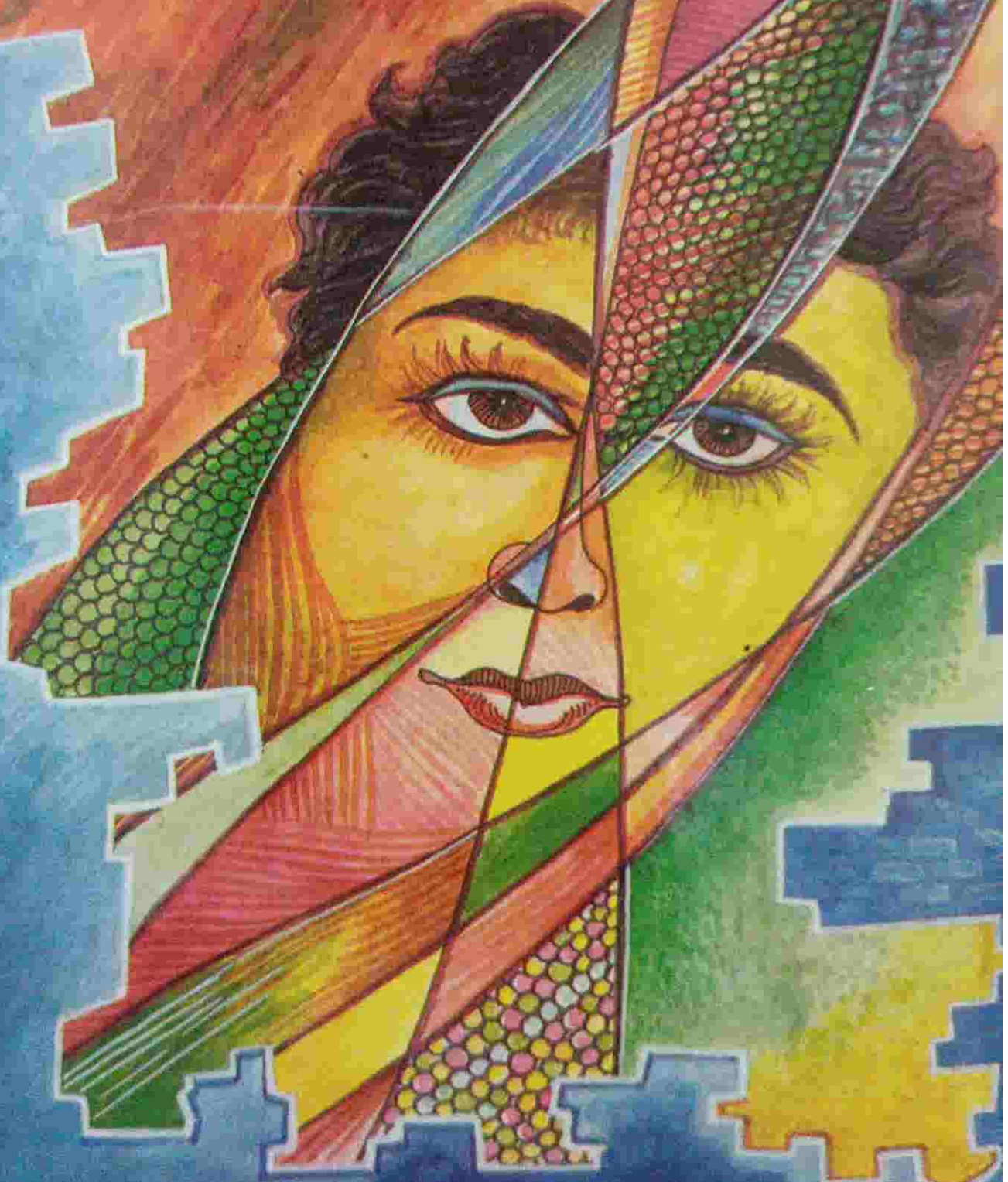

ଶ୍ରୀମତୀ

ପିତାମହ ପୁସ୍ତକ

ଗୁପ୍ତଲୁ

ପିତାମହର ଗୁପ୍ତ

ଗୁପ୍ତଲୁ

ରଚନା: ପିତାମର ଗୁରୁ
ପ୍ରକାଶକା ଓ ସମ୍ପାଦକାଗଣୀ:
ସୁମତି ଅସର୍ପି ଗୁରୁ
ମୁଁ/ପୋ: ପଡ଼ା
ଜି: ବରଗଡ଼

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ - ଅକ୍ଟୋବର ୧୯୯୧ - ୨୦୦୧

ପ୍ରଚ୍ଛଦ - ଡି. ବେହେରା

ମୁଦ୍ରଣ : ଏମ୍. ଆର୍. ପ୍ରେସ, ବରଗଡ଼

ମୂଲ୍ୟ: ଟ. ୩୩.୦୦ (ତେତିସ ଟଙ୍କା ମାତ୍ର)

GUPLU

by

Pitambara Guru

© Smt. Asarpi Guru

At / P.O. - Pada

Dist - Bargarh

Cover Design : D. Behera

Printed at M. R. Press, Bargarh

Price : Rs. 33 /- (Rupees Thirty Three Only)

ଅର୍ପଣ

ମୋର ଗୋଲ୍‌ହେଇଣି ରିନାର୍, ହାତେ ଟେକି
ଦେଲି ।

- ପିତାମ୍ବର

ମୁଖବନ୍ଧ

ନିରଧୁମିଆ ଦୁଇ ପହରେ ଗରିଲାଏଠ୍ ଆଉର ଖଲେଇଟେ ଧରି
କରିକରି କରି ପିତାମର ଗୁରୁ ବସିଛନ୍ ବନ୍ଧୁ ଆଗିନ୍ । ଲାଏଠ୍ ପକେଇଛନ୍ ।
ଆର୍ଷଣା ଫୁଲନ ଅଛେ ଏକସକଟି । ତାଙ୍କର ସବୁ ଦରକାର । ସେ କହୁଛନ୍ -
"ମୋର ସବୁ ଦରକାର ଯେ ପଢ଼ା ମୋର କଟାର ହାବଡ଼େ / ସକ୍ଷକରି ଖଲେଇ
ଭିତରକେ ଜାଉଛେ । ବଡ଼େ କାଏଡ଼ / ସତକ୍ ଅଛେ ବଳି / ସମ୍ପକର
ଦେଖାସୁଖା/ ମୁଇଁଭି ବଧର ଆଏର ଜୁଗିଛେ ।" ହେଲେ ଝୁରିବିକିଗଲା ବେଲକେ
ମାଛି ଧୁକୁଛନ୍ ।

ଇ ଗରିଲାଏଠ୍ ଟାକର କଲମ୍ ଆଏ । ଟାକର ଚାରିତରାର
ଦୁନିଆଁଟା ବନ୍ଧଟେ ଆଏ । ଏକସକଟି ନିଘା ରଖୁଛନ୍ । ଯେ ଯେ ଆଖି ପଡ଼ଲେ
ଗୁଟେଇ କରି ତାଙ୍କର ବିଷୟ କବିତାଟେ ଚପକେଇ ପକଉଛନ୍ । କବିତାଟା
ଝୁରି ଆଏ । କେତେ କେତେ ରକମ୍ ଝୁରି ମାରିଛନ୍ । ଗୁଟେ, ଯୁଡ଼େ ଖଲେଇ
ପୁରା କଲେନ । ଇ କବିତା ସଂକଳନ 'ଗୁପଲୁ' ହେତା ଗୁଟେ ଖଲେଇ ଆଏ । ଇ
ଭିତରେ କେତେକେତେ ଝୁରି । କିସମ୍ କିସମ୍ପା - ମଗଡ଼ି, ବଜେଟ, ମୋରଗାଁ,
ଫଗୁନ, ଦିତରା, ଗୁପଲୁ, ଅବୁଝା, ତପାତ, ତେକଲ, ସୁଁଦରି, ଟଣେଇ ଇତ୍ୟାଦି
କବିତା । ଇ କବିତା ଗୁଡ଼ାକ ସେ ବହୁତ ଦିନୁ ଲେଖୁଛନ୍ । ବହୁତ ଝୁରି ମାଏଲେନ ।
ହେଲେ ହାଟକେ ନେଲେ ଗ୍ରାହାକ୍ କାଇଛେ ? ସେ ଖାଲି ମାଛି ଧୁକୁଛନ୍ । ଟାକର
ଝୁରି ନିରାମିଷ୍ ଆଏ । ସାଗ୍ରିକ୍ ଆଏ ।

ଇ ମାଛିଧୁକୁ କବିତାକେ ମୁଇଁ ଦେଖୁଥିଲି ବହୁତ୍ ଦିନ୍ ତଲେ ।
'ହିତକଥା' ବଳି ଖଲେଇଟେ ପଠେଇଦେଇଥିଲେ । ଦେଖାଲି, ଝୁରି ବହୁତ୍ ମିଠା ।
ତାହାକୁ କହିଥିଲି - ହତାଗ ନାଇଁ ହଉନ୍ । ଆମର ହାଲ୍ ଇଟା ଆଏ । ଗରାକ୍
ଘିଟି ଆନ୍ବାର କଲାନ ତ ଆପଣ ଉଷାଦ୍ ନୁହଁନ୍ । ହରବରଉନ୍ ନାଇଁ । ଗ୍ରାହକ
ତାର ସୁଖେ ଆଏବେ । ନାଇଁ ଆଏଲେ ଖଲେଇମାନଙ୍କର ମାଲ୍ ସବୁ ଗୁଖେଇ
ଦେଇଥିବେ । ରସିଆ ଗାରହାକ ଆଏଲେ ବେଟିନେବାନ । ମୋର କଥା ହେଁ
ଶୁନଲେ । ଆଜିର ଇ କବିତା ସଂକଳନ 'ଗୁପଲୁ' ଟାକର ଦ୍ଵିତୀୟ କବିତା ସଂକଳନ
ଆଏ ବାଗିର ଲାଗୁଛେ ।

ଇ କବିତା ସଂକଳନର କବିତା ଗୁଡ଼ାକ ଜହେବା ନିଜର କଥା । ମୁଇ ନିର୍ବାକ ଆଏ । ମୁଇତ ଭାବୁଛେ ଇଥିର ଅନେକ କବିତା ଗୁଟେ ଗୁଟେ ସୁନାମୁଡା ଆଏ । ଇଥିର ମୁଲତଭଲ ଠିକ୍ ସୁନାଗା ହେଲେ ଯାଇ କବିପାବତୀ । ସମଲପୁରା ଭାଷାଥି ଭଲ କବିତା ନାଇନ ବଲିକରି ଯେନମାନେ ଅଭିଯୋଗ କରସନ୍ ସେମାନକର ଲାଗି ଇଟା ଗୁଟେ ଜବାବ୍ ଆଏ । ଯେତେ ପଢ଼ିଲେ ବି ଭଲଲାଗୁଥିସି । କବିକେ ମୁଇ ଇଷା କରୁଛେ - ମୁଇ ଇଟା କବିତା ଲେଖନାଇ ପାରଲି ବଲି । ଇଟାର ଉପରେ ଜହ କାଣା କହିପାରମି । କେନଗୁଟେ ଅତିହ୍ନା ରାଏକେ ରହିକରି ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ ଚାକର ସାଧନା ଅବ୍ୟାହତ ରଖୁଛନ୍ । ଇଟାହି ବଡ଼କଥା ।

କବିତା ମାନକେ କେତେ କେତେ ରକମ୍ କଥା ଅଛେ । କବି ଇ ଅକ୍ଷର ମୁନୁଷକେ ଦେଖୁଛନ୍, ସମାଜକେ ଦେଖୁଛନ୍, ପ୍ରକୃତିକେ ଦେଖୁଛନ୍ । ଦେଖୁଛନ୍ ଇ ସମାଜଟା କେତ୍ରା ମଗ୍ତ୍ରି ହେଇଗଲାନ ମାଗି ମାଗି । ଦେଖୁଛନ୍ ଇ ଯୁଗର ମୁନୁଷମାନେ କେତ୍ରା କବି ଟଣେଇ ହେଇକରି ରକଟ୍ଟୁଛୁଛନ୍ । ମୁନୁଷକେ ଦେଖୁଛନ୍ ସେ କେତ୍ରା ଅବୁଝା ହଉଛେ । ମାୟା ମୋହର ସଂସାର ଭିତରେ ଆଏଁଖିଆଉନ୍ ଥାଉନ୍ ଗୁପ୍ତଲି ଯାଉଛେ । ବାଟ୍‌ବନା ହଉଛେ । ଅବୁଝା, ବାବୁରେ, ତପାଟ୍ ଇତ୍ୟାଦି କବିତା ଭିତରେ କବି ଦାଶିନିକ୍ ହେଇଯାଇଛନ୍ । ଜନମ୍ ମରନ୍ ଭିତରେ, ଅକ୍ତରି ଆର ମଶାନ ଭିତରେ ସମିଆଟିକେ ମୁନୁଷ ଜୀବନ । ପ୍ରକୃତିର ହାତେ ପୁତଲାଟେ । ହେଲେ ଜାନିନାଇ ପାରେ ମଧୁଶାଲାର ଗିଲାସ ଭିତରେ ମଧୁମାଲ୍ତି ନାରୁଥିଲା । x x x ରାଏଟ୍ ଯେ ସରି ସରି ଯାଉଛେ ତାହାକେ ଜନାନାଇ । ଭାଷାର ବ୍ୟବହାରଥି କବି ଝନେ ବଡ଼କଲାକାର । ମାଗୁରଗୁରା, ଚିକ୍‌ନିକାଲି, କୁନ୍ଦଲା କୁନ୍ଦଲା ହାଟ୍, ଫଲସାଫୁଲ୍ - ପହିଲାମାଲ୍, ହିଁସର ଛିଲୋଲାଇ ଇତ୍ୟାଦି ଶବ୍ଦର ପ୍ରୟୋଗକେ ଦେଖୁନ୍ । ସୁନ୍ଦରି, ମୋରଗାଁ କବିତାଥି ସମଲପୁର ମାଟିର ବାସନା ବହଜି ଯାଉଛେ । ଇଟା ଆହୁରି ବହଜି ଯାଉ । ଚହଟିଯାଉ । କବିର କବିତା ଦୁସ୍‌ଗାମାନକୁ ଚହିକ୍ ଚଡ଼ଉ । କବି ପୁଇକେ ନିଦା ରଖିଆଉନ୍ ।

ଡ. ଅଶୋକ କୁମାର ଦାଶ

ବିଭାଗୀୟ ମୁଖ୍ୟ, ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ
ସମଲପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ

ତା: ୧୧.୦୪.୨୦୦୧

॥ ଇ ଭିତ୍ରେ ଅଛି ॥

	ପୃଷ୍ଠା
ଲେଖା	୧
ତପାତ୍	୨
ଦେବଲି	୩
ଅବୁଝା	୪
ବାବୁରେ	୬
ସୁଦରି	୯
ହିସାବ୍	୧୧
ଅଇଲି	୧୩
ଟେକଇ	୧୫
ମଗ୍ତ୍ର	୧୬
ବଜେଟ୍	୧୯
ଗୁଲାମ୍	୨୧
ନରଦା	୨୩
କବିତା	୨୩
ମୋର ଗାଁ	୨୫
ସିଆନ୍	୨୮
ହୁଗୁନା	୩୦
ଫଗୁନ୍	୩୪
ଦର୍ତ୍ତା	୩୬
ତାହେରୁ	୩୮
ଆତ୍ମା	୪୦
ଗୁପ୍ତଲୁ	୪୧
ଦେବଜି	୪୨
ପଲତ	୪୫
ଖବର	୪୬

ଲେଖା	ପୃଷ୍ଠା
ଏକଲୀ	୪୯
ପିଙ୍କରା	୫୧
କୁରୁତି	୫୨
ହଞ୍ଚରା	୫୪
ତା ହେଲେ	୫୭
ତୁତୁରା	୫୮
ପାରାଟେ	୬୧
ବିଚରା	୬୩
ମୁନୁସ	୬୬

ତପାତ୍

ହିସାବ କଲେ ଆକାସ ତଲେ
ଆମର ଜିବନ୍ କେତେଟେ ?
ଆମେ ଗନୁଛୁ ଦିନ, ଦିନ, କର
ଆଉର କହୁଛୁ ବଢ଼େଟେ ।
ଆମର ହେତୁ ନାହିଁ ଅତି ଘର,
ମସାନ୍ ଘାଟକେ ଗଲା ବେଳକେ
ଆଉର କାଣା ଥିବା ଯୋର !
ଅତି ଆଉର ମସାନ୍ ମଝି
ଜେନ୍ ସମିଆ ଜାଇଛେ ଅଲଝି-
“ହିସାବ କର କେତେଟେ ?

ଆଏଲା ବେଳକେ ହୁଲ୍ ହୁଲି
ଆଉର ଗଲା ବେଳକେ ହରିବୋଲି
ଇ ଦୁହିଥିର ମଝି ଅଛେ
ଆମର ଜିବନ୍ର ସୋରଗୋଲି
ଜାହା କର୍ବ ଏତୁ କର
ନେହେଲେ ପଛେ ହରବର

କିଏ ଉଢ଼ିଛେ ପତର ଛତା
କିଏ ପାଟର ଛତା
କିଏ ପିଧୁଛେ ଫଟା ଲେକିରି
ଆଉର କିଏ ପାଟ ମଠା ।
ଇନୁଗଲେ ସତେ ସମାନ୍
ସେନ ନାଇନ ବତ୍ସାନ୍
ଧନ, ଦରବ, ଟଙ୍କା ସୁନା
ସବୁ ପତି ରହେବା ସିନା
ଧରମ୍ କରମ୍ ଅଜିଲାଟା
ସେନ ଜଦି ଦେଖେଇ ପାରବ
କେନ୍ଟା ମଠା କେନ୍ଟା ଫଟା
ନେହେଲେ ଖାଲି ହଟ୍ଟା ।

□ □ □

ଦେବୀ

ତୁମେ ଜେନ୍ ଦିନୁ ମତେ -
ତୁମର ନିଗାଲନ ଉଲଟେଇ ଦେଲ
ମୁଇଁ ସେ ଦିନୁ ପଚିଛେଁ ।
ସିତ୍-କାକର-ଶରା ସହିସହି
ମୋର ଭିତର ବାହାର ଚାନ୍ ହଇଗଲାନ ।
ପୋତ-ବଲଦ-ଛେଲ-ମେଡି
ସମ୍ପର୍କର ଖୁରାଚ ଚୋଟ୍ ସହୁଛେଁ ।
ମୁଇଁ ଚସ୍ କି ମସ୍ ନାଇଁ କରାଚ ।
ମୁଇଁ ଟାକିଛେଁ-
ନିଲି ନିଲି ଆକାସ୍ନ,
କଲିଆ କଲିଆ ମୋରୁ ଆସବା,
ତାର ଝୁପୁର ଝାପୁର ବାଲକେ-
ଚାହିଁ ଆତେ ଖେଲେଇ କରି,
ଜଖେଇ ବାଗିର ନାଚବା ।
ତାର ନାଚିର ତାଲେ ତାଲେ
ଭର୍ନି ପାର ବାଜବା ।
ସବୁ ଆଡ୍ ଝିମ୍ କଲିଆ ହେବା ।
ଧରତି ଆଉର ଆକାସ୍ ଗୁଟେ ହେବା ।
ସେ ମାନଙ୍କର ମିଲନୁ ଅମରୁତ ଝରବା ।
ମୋର ସୁଖା ଖଡ୍ ଖଡ୍ ଦିହି,
ମହମ୍ ବାଗିର ତଲି ଜିବା ।
ମୋର ଛାତି ଭିତ୍ରେ ତୁମେ ଦେଖ୍ବ
କେତେ ଦରଦ୍ ତୁମର ଲାଗି ।
ତୁମର ସୁନାର ବିହନ୍ କେ
ମୁଇଁ ଫେର ଗଜରାମି ।
ଛନ୍ ଛନିଆ ଗଛ-ପତର-
ଫୁଲ୍-ଫଲକେ ସଞ୍ଜଲେଇ କରି ରଖାମି ।
ତୁମର ମୁହେଁ ଆହାର ଦେମି ।

□ □ □

ଅବୁଝା

ତେଲ୍ ବାଗିର ସଲ୍ ପଡୁଥିବା ସଡ଼କ,
କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଖାଲଟେ ନାହିଁ କି ଡିପ୍ରେଟେ ନାହିଁ ।
ତାହାକେ ବନେ କର୍ତ୍ତାର ଲାଗି
କେତେ ଜତନ-ପାତନ,
ସବୁବେଳେ ବାଗ ମୋହେନତ୍ ଲାଗିଛି ।
ତହେବି ସେନ୍ ଗାଡ଼ିମଟର ଉଲଟି ପଡ଼ିବି ।
ଦୋସ୍ ଗାଡ଼ିର ହଉ / ଗାଡ଼ି ଚଳଉଥିବା ଡାଏଭରର ହଉ /
ସେ ଚିକନ୍, ଚାକନ୍, ସଡ଼କର ହଉ ।
ଛୁଆଦିନୁ ତେଲ୍ ଫୁଲ୍, ଉସୋକସା,
ଜତନ ପାତନ ଆଉର
ଏ ଆର କରସନ୍ ଘରେ ବଢ଼ିଥିବା,
ଅଭାବ୍ ଅସୁବିଧା କାଣା ନାହିଁ ଜାନିଥିବା,
ଗୁଡେ କେତେ କିଟା ତ ଦୁରର କଥା-
ଧୁଏଲ୍ ବାଏଲ୍ କିଛି ନାହିଁ ଲାଗିଥିବା,
ଘି' ଖାଇ ଗୁରସେ ଅଚୁଥିବା,
ବନେ ଘରର ପିଲାକେ ଭି କେନ୍ ସର ହେସି,
ତହେବି ଆମେ ନାହିଁ ସିଖି ।

×   ×   ×
ଛାଟ୍ ହଇ ଲୁହାର ଲାଇନ୍ ଲିମିଥିସି,
ହଜାର ହଜାର ଟନ୍ ଉଜନ ରେଲଗାଡ଼ି-
ତାର ଉପ୍ରେ ଦିନ୍ ରାଏଟ୍ ନର୍ଦ୍ଦୁଥିସି ।
କେତେ ଟାନ୍ କେତେ ବରକସ୍ ସେ ଲୁହାର ଲାଇନ୍-
ତହେବି ସେ ମୁଗି ହଇ ଯାଏସି ।
ରେଲଗାଡ଼ି ପଟ୍ଟିନୁ ଭାଡ଼ି ଜାଏସି ।
ଠାଟୁ ପହେଲମାନ୍ କସରତ୍ କରି
ନିଜର ଦିହିକେ ବରକସ୍ କରି ରଖୁଥିସି,
ଜୁରର ବାଲି କହେଇ ହେଇ ହେଇ
ମାଠିମୁଠି କରି ଚେହେରା ଚମକଉଥିସି,

ଶାଏବାଇ ପିଇବାଇ ସୁଇବାଇ ବସୁଦାଉ
ସବୁ ଠିକ୍ ଠିକ୍ ସମିଆନ କରୁଥିସି ।
ତାର ତାଜତ୍ ବସଲେ ସରିଗଲା
ସବୁ ଆଡେ ଚର୍ଚ୍ଚା ।

ତାହାକେ ଫେର ପାରଲିସିସ୍ ହେସି ।
ଗୋଡ୍ ହାଡ୍ ଲେପୋକେଟୋ,
କଥା କହେବାର ତାଜତ୍ ନାହିଁ ।
ତହେବି ଆମେ ନାହିଁ ସିଣ୍ଡୁ ।

x x x

ସୁଇନ୍ ଉପ୍ରେ ଉତୁଥିବା ଉଡ଼ାଜାହାଜ୍,
ମାମ୍ବୁ ଚରେର ତେନା ମାରେ,
କିହି କିହି ତଲେ ପଡ଼ିଜାଏସି ।
ହାତି ବାଗିର ବରକସ୍ ଜନ୍ତୁର ନାକେ,
ଚାଟି ବାଗିର ସୁରୁ ଜିବ୍ଟେ ଢୁକିଗଲେ,
ମେରୁ ବାଗିର ହାତିର ଗାଁତି
ତଲେ ଦେସି ଜାଏସି ।

ମାୟା-ମୋହନ ପଡ଼ିକରି,
ଧରାକେ ସରା ଗିଆନ୍ କରୁଥିବା ଅଧମ୍ ମୁନୁସ୍,
ଉପ୍ରେ ଉପ୍ରେ କୁହୁଥିସି ।

ନିଜର ଧନ୍ ଗର୍ବର ଲହଡ଼ା ଭିତ୍ରେ
ବଡେ ଉସତ୍ ନ ଉଝାଲ୍ ମାରୁଥିସି ।
ସମିଆ ଆଏସି-

ମାୟା-ମୋହ-ଗରବ୍-ଅହଁକାର
ଦଲ୍ ଦଲି ହୋଇ,
ଉଝାଲ୍ ମାରୁଥିବା ମୁନୁସ୍କେ,
ତଲକେ ତଲକେ ଦବେଇ ଦେସି ।
ତହେବି ଆମେ ନାହିଁ ସିଣ୍ଡୁ ।

x x x

ଇଟା ମୁନ୍ସର ବଡ଼ପନ୍ କି ଜଡ଼ପନ୍
ଜନା ନାହିଁ ପଡେ ।

ଜେ ମୁନୁସ୍କେ ତିଆର କରିଛେ
ସେ ଗୁସିଆଁ ଜାନବା ।

□ □ □

ବାବୁରେ !

ବାବୁରେ ! ଚିକେ ରହିଜା ।
କାଲି ସାଁଘ ବାଗିର ଲମ୍ପିଥିବା,
ଇ କଲିଆ ସତକ୍ତେ ପାର ହେବା ଆଶିନୁ
ଥରେ ତେବି ଭୁକ୍ତି ନିଘାକର-
ମଟର ଝଟର ବାଗକଥା ।
ଧୁତୁମ୍ ବାଗିର ନରଦି ଗଲେ,
କେତେବେଳେ ଚେପେଇ ହେଇଜିବୁ
ତୋର କଟା ଜିବନ୍ତା
ସତୋକଲା ପଲେଇ ଜିବା
ତୁଇ ସୋର ନାଇଁ ପାଉ ।
ବାବୁରେ ! ଚିକେ ରହିଜା ।
ସମିଆ ନଏଦ୍ ପାର ହେବା ଆଶିନୁ
ସବୁ ଆଡକେ ନିଘାକର ।
ନଦିର ଗର୍ଭେ-
ଲିଦ୍-ଫିଦ୍, ଲଟର-ପଟର ଧଦାଲ ।
ହିସା-ଅହିକାର, ଚାଲି-ତୁଗ୍ଣି ସାଁଘ ଆଉର ମଗର
ସବୁକୁଟି ତହିଁରୁଛନ୍ ।
କେତେବେଳେ ଗୋଡ଼ ଖାଲିଗଲେ,
ବିପଦର ପଥେ ଜୁଗ୍ରେଇ ହେଇ ପଡ଼ବୁ-
ତୋର ସବୁ କଲାକରମ୍ ମାହାଲିଆ ହେବା ।
ବାବୁରେ ! ଚିକେ ରହିଜା ।
କେନ୍-ସିଗୁଟେ ଫଏସ୍ଲା କର୍ବାର ଆଶିନୁ
ସବୁକଥା ବିଚାର କର ।
ବିଦୁକ୍ତୁ ବାହଲୀ ଗୁଲି
ଫିରିଜରି ବିଦୁକ୍ତ ଭିତରକେ ନାଇଁଜାଏ-
ମୁହୁନୁ ପିଛିଲ୍ଲା କଥା ଲେହେଟି ନାଇଁ ଆସେ ।
ଧୁତୁନା ଉପର ଜରି ଥୁକୁବୁ ବଏଲେ

ସେ ଥୁକ୍ ଚୋର ଦିହେ ପତ୍ତା ।
ଆର୍ଷ୍ଣ ଉପର କରୀ ବାଟ୍ ଚାଲେ
ଦର୍ଚରା ପଥେ ଝୁଟେଇ ହେବୁ ।
ମାହାପୁ ଚତେ ଆର୍ଷ୍ଣ ଦେଇଛେ,
ମୁତେ ଚୋର ଗିଆନ୍ ଦେଇଛେ,
ଭାବ୍‌ବାର ଲାଗି ବଲ୍ ଦେଇଛେ ।
ସବୁଥାଇ କରୀ ତୁଇ ଜଦି ଚାଲି ନାଇଁ ଜାନୁ
ଠିକ୍ ସମିଆନ ଅଧ୍ୟାମାନେ କେତା ଚାଲସନ୍ ବଲି-
ଆର୍ଷ୍ଣ ଦୁହିଟା ମୁଜିଦେବୁ-
କାହାରିର କିଛି ନାଇଁ ଜାଏ,
ଚୋର ଖାଲି ନୁଜସାନ୍ ହେବା-
ବାଟେ ପତିଥୁବା ସୁନା ବୁଟକାକେ
ଅଧ୍ୟା ବାଗିର ବହୁକି ଜିବୁ ।

ସୁନ୍ଦରି

୧

ଫଗୁନ ମାସର ସକାଳ ସକାଳ
ବେଳ ଦିସୁଥିବି ଲାଲ ଲାଲ
ମହୁଲ ଝାରେ ଏକ୍ଳା
ଗହମ ଗୁଡ଼ି ମହୁଲ ବେରୁଥିବି
ଫୁରୁଫୁରୁ ହେଇ ଉଡୁଥିବି ତାଲ ।
ଗୁନ ଗୁନେଇ ଗାଉଥିବି ଗିଡ଼
କେତେ ତୁମେ ଦେଖୁଛ ଜୀବ
ସେ ଛନ୍ଦ ଲାଗିବି କେତେ ହିଡ଼ ।

୨

ସୁଲୁହ ବସି ଚିଜିନି କାଲି
କୁଦଲା କୁଦଲା ହାତ
ଚକା ଚକା ଆର୍ଦ୍ର ଗୋଲ ମୁହୁ ତାର
ମଲି ଫୁଲ ବାଗିର ଦାତ
ନିଶୁନ ପୁଛୁନ ବଡ଼େ ସରସ
କେତେ ଦୁଃଖ ନାହିଁ ସଦା ହରସ
କୁରା ଗରିଆ ଧରି
ଟପୋ ଟପୋ ଚାଲି ଆସୁଥିବି
ଗାଆଁର ବଧୂର ଆଗି
ମହେଁ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ା ଝାଲ
ନିଲି ଆକାସେ ଚରାଉ ଫୁଲ
ଖରା ଧାସର ତାଲ ।

୩

କେତେ ଜଡ଼ି ଜାଉଥିବ
ଖେତର ଆଗି ଆଗି,

ସୁନ୍ଦର ଜଣି ଗିଡ଼ ଗାଉଥିବା
 ସୁନ୍ଦରୀ ମାଗୁର ଗୁରୀ,
 ଘାଏ ବାଗିର ଜିବ ଅଟୁଜି ।
 ଜିବନ୍ ଜାକର ସବୁ ଅଜାନ୍,
 ସବୁ ହାହାଜାର ସବୁ ଦୁଖାନ୍,
 ପଲେଇ ଜିବା ଲେହେଟି ।
 ଲଗା ବାଛୁଥିସି
 ଗିଡ଼ ଗାଉଥିସି ।
 କାର୍ବ ଭାବ୍ କାର୍ବ ରସ ଥିସି ସେ ଗିଡେ,
 କାନେ ପଡେ ଜେନ୍ତା ଲାଗୁ
 ମନ୍ କାଏସି ଲହସି ।
 ବେଦ୍ ନୁହେସେ ପୁରାନ୍ ନୁହେସେ
 ନୁହେସେ ଉପନିସଦ୍
 ମାଲ୍ ମାଲ୍ ହଇ ସେ ଗିଡନ୍
 ଗୁଁଥା ହଇଛେ ସବଦ୍
 ହେଲେ ସମ୍ପାକରନ୍ତୁ ବଡ୍
 ଜେ ସୁନ୍ସି ତାହାକେ ସେତ ଜରିଦେସି ଜଡ୍ ।
 ଜଡ୍ ହେବାଗୁଣା ବଡ୍ ନୁହେସେ
 ତୁମେ ଭାରୁଛ ମନେ ?
 ଜଡ୍ ହେବାର ଲାଗି ଛିନା ଛକା ଠାନ୍
 କାଜେ ନୁଗୁଛ ସିନେ ??

┌

ହିସାବ

ଜାଣର ଭାବରେ ହଜି ଜାଣଥିବା ସମ୍ପର୍କରେ
ସେ ନୁହେଁ ଯେହ୍ନା ପଦସା ଭିତ୍ତି ।
ସାରା ଜିବନ ସତ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ପରିଜାଣଥିବା
ସବୁ ହିସାବ କିଟାବ ପାସ୍ତି ହଇଗଲା ।
ମଧୁସାଧାର ଶିଳାସ୍ ଭିତ୍ତି ମଧୁମାଳତି ନାହିଁ ।
କର୍ମିଆ କର୍ମିଆ ଆଶ୍ଚର୍ୟରେ
ଅଛୁରା ଅଛୁରା ହେଇ ସପନ ମାନେ ବସୁଥିଲେ ।
ସେ ଖାଲି ସପନ ଦେଖୁଥିଲା ।
ଗାଏତ୍ କେ ସରିସରି ଜାଣିଛେ
ତାହାକେ ଜନ ନାହିଁ ।
ଖଲା ଜାଣର ବିଚ୍ଛିନ୍ନଥିବା ଧାନ୍ ମାତେନ୍
ବଳଦର ଶୁଗାନ ଦଳି ହେଇ ଜାଏସି ।
ସୁଖା ଧାନ୍ର ଖେତକୁ ଗୋଟ ଗୋଟ ହେଇ
ଧାନ୍ ଝରି ପଡ଼ିସି ।
ପୁଆଲଟା ପୁଆଲ ହେଇ ରହିଜାଏସି
ଆଉର ସକାଲ ପାହି ଜାଏସି ।
ସଂସାରଟା ଜତି ଗୁଟେ ଖଲା ଆଏ,
ଆମର ଜିବନଟା ମାତେନ୍ ଆଏ,
ଇ ସଂସାରେ ଆମର କବାର ମାନେ
ଧାନ୍, ପୁଆଲ, ପୋଲ, ଧୂଡୁସ୍, କେରାକୁଟା
ସବୁକେ ଧୁଜି ପାଛୁରି ଜରି ଜାହା ରହେସି,
ତାର ଉପରେ ସବୁ ହିସାବ କିଟାବ ।
ଖାଲି ମାତେନ୍ କେ ଦେଖୁ ଜରି
ମୁଲ୍ ଦାମ୍ ନାଇ ହୁଏ ।
ପୁଆଲ ଗୁଡ଼ାକେ ଦେଖୁଜରି
ପରଜା କେତେ ଧାନ୍ ପାଏସି
ଜାନି ନାଇ ହୁଏ ।

ସେ ଦିନ ସେ ନିସାର ସୁରେ ଥିଲା
 ତାର ଆଶୁର ତରେ ଅଛନ୍ତା ଅଛନ୍ତା ସପନ ।
 ଖଲାନ ପଡ଼ିଥିବା ମାତେନ୍ ବାଗିର
 ତାର ଚାହିଁଆତେ ବିଛି ହଇଥିବା
 ଧନ୍ ଦଉଲତକେ ଦେଖୁକରି
 ହିସାବ୍ କିତାବ୍ ଜୁରୁଥିଲା ।
 ସେ ହିସାବ୍ ଭିତ୍ରେ କେତେ ପୋଲ୍-ଧୁଡୁସ୍
 କେରାକୁଟା ଅଛେ
 ଚାହାକେ ଜନା ନାଇଁ ।
 ଛିଛିବିଛି ହଇ ପଡ଼ିଥିବା ଧନ୍ ଦଉଲତ୍ ଦେଖୁକରି
 ସେ ନିଜ୍ଜକେ ମାହାଜନ୍
 ଆଉର ବରକସ୍ ବଲି ଭାବୁଥିଲା ।
 ଇତିହାସ ସାଖୁ ଅଛେ-
 ସାରା ଦୁନିଆକେ ଜିତିଛେଁ ବଲି
 ଦୁଲ୍ ଦୁଲି ବଜା ବଜଉଥିବା ଆଲେକ୍ଜାଣ୍ଡର
 ବତରକିରିର ଭୋଗ୍ ବାଗିର
 ଇ ଦୁନିଆକେ
 ଅଦେଇ ବେଲ୍ ଦେଖୁଥିଲା ।

ଅର୍ଦ୍ଧଲି

୧

କାଲିଆ !

ତୁଇ କାଲିଆ କାଁଜେ ହେଲୁ ?
ସମ୍ କାଁଗନ୍ ବାରି ହେବାର ଲାଗି ?
ସବୁ ବାଁଗନ୍ କାଲିଆଟା ସାରବଲି ?
କି ଜଗତ୍ ଜାକର କାଲିଆକେ-
ନିଜେ ସାଆଁଟି ନେଇଛୁ,
ସବୁ ଆଡେ ଉଜାଲା ହେବା ବଲି ?

୨

ମତେ ଥରେ ବାଗିର କହ କାଲିଆ-
ତୁଇ ଠୁଁଟା କାଁଜେ ହେଲୁ ?
ଲୁକେ ସିଖିବେ ବଲି ?
ତହଜିବେ ବଲି ?
ତୋର ଗୋଡ୍ ହାତ୍ ନାଇଁ ଥାଇକରି
ଜଗତ୍ ଚଳଉଛୁ;
ଜେନ୍ ମାନକର ଅଛେ-
ସେମାନେ କାଣା ସିଖୁଛନ୍ ?

୩

ତୁଇ ଜାହା ହେଲୁ ଜେତା ହେଲୁ କାଲିଆ-
ତୁଇ ଦାରୁ କାଁଜେ ହେଲୁ ?
ଗୁଡି ଭିତ୍ରେ ଆରାମ୍ନ ରହେମି ବଲି ?
ତୋର ଲାଗି କୁ୍ୟୁଖାଲ୍ କୁ୍ୟୁଖାଲ୍ ପରସାଦ୍ ?
ବଜାର ବସିଗଲା ।
ଲୁକେ ଆଁପି ଚିପି ହଉଛନ୍ ।
ତୁଇ ବସି ରହେବୁ,
ସଭେ ଶାଏବେ ବଲି-

ତୋର ଦାରୁ ମୂର୍ତ୍ତି ?
ସବୁ କଥା ଗୁପାଗୁଳା ଲାଗୁଛି ।
ତୋର କଥା ତୁଇ ଜାନ୍‌ବୁ ।
ମୋର ସେ ସବୁ ଦର୍ଜାର ନାଜନ ।
ହେଲେ ତୁଇ
ଜାହାହେଲୁ ତ ହେଲୁ କାଲିଆ,
ମୋର ଗୁଚେ ଅର୍ଦଳି
ତୁଇ କୁଁଦା ନାଇଁ ହ ।
ଇ ଅଧମ୍ ମୁନୁସ୍ କେ କିଛି କହ ।
ସେମାନକର ବୁଧୁବନା ହଇ ଜାଇଛି ।
ସେମାନେ ଅଧାରେ ଡ଼ଲାଲି ହଉଛନ୍ ।
ତୁଇ ସେମାନକୁ ବାଟ୍ ବତା ।
ତୋର ଖିତିଆ ହାତ୍ ଧରି
ସେମାନେ ବନେ ବାଟେ ଚାଲୁନ୍ ।

ଟଢ଼େଇ

ସେ ରକତ୍ ପିଇସି,
କିଟା ମାଉଁସ୍ ଖାଏସି,
ମଏଲା ଖାଏସି ।
ତାହାକେ,
ତୁମେ ସତେ ଜାନିଛ ।
କିହେ କିଛି ନାହିଁ କହ ।
ରଜା ନିଗିଲା ହଇ ବୁଲୁ ଥି-
ଜେ କହେବା,
ତାର ମୁଁଡ଼ କଟା ହେବା ।
କେନ୍ଦ୍ରା ବଏଲେ-ସେ ରଜା ଆଏ ।
ସେ ମନ୍ତ୍ର ଜାନିଛେ ।
ସମକୁ ବସ୍ କରାଦେସି ।
ଜେ ଜଦି ବସ୍ ନାହିଁ ହେବା,
ଜହସେ ଜହ ହେଲେ-
ଗୁଟେ ରାଏତ୍ ଜିବା ।
ତାର କାରବାର ସବୁ ଅଧାର ରାତି ।
ମୁଁଡ଼ ତଲ ଆଉର ଗୋଡ଼ ଉପର କରି,
ସେ ଚରି ପାରସି ।
ସେ ବିର ବାହାନ୍ ଚତସି ।
ତୁମର ପଛେ,
ତାର ସବୁ ଚେଲା ଚମଟା
ଲଗେଇ ଦେବା ।
ତୁମେ କିଛି ନାହିଁ କହ,
କିଛି ନାହିଁ କହିପାର ।
ସେ ନିଗିଲା ହଇ ବୁଲୁଥାଉ ।
ରକତ୍-ମାଉଁସ୍-ମଏଲା ଖାଉଥାଉ

ସମିଆ ସବୁବେଳେ ଛାଟେ ଛାଟେ ନାହିଁନାଏ ।
ତାର ଭି ସମିଆ ଆଏବା ।
ଇ ସମାଜର ଗୁନିଆମାନେ-
ଫୁଜିଝାରି କରି,
ତାର ବିରବାହାନ ଉତ୍ତେଇ ଦେବେ ।
ସେମାନଙ୍କର ହାତେ ତାକଟ ଅଛେ ।
ବିର ବାହାନ ଉତ୍ତିଗଲେ,
ସେ ଜାନବା ନ
ତୁମେ ସଭେ ଇହାଦେ,
ତୁର ତୁର ମୁଟ୍ ମୁଟ୍ ଦେଖୁଥ ।

ମଗ୍ଧି

ତୁମେ ଥାମକୁ ସବୁ ଦିଅ ।

କୁରୁ କୁରୁ ଧରି

ଆମେ ଖାଲି ମାଗୁଛୁ ।

ଦେବାର ନୁ ପୁଞ୍ଜନ ନାହିଁ,

ମାଗବାର ନୁ ହିନ୍ ନାହିଁ ।

ଅଗନ ଦିଅ-

ବସର ଦିଅ-

ପାଏନ ଦିଅ-

ଘର ଦିଅ-

ଜମିନ ଦିଅ-

ହଲ ଦିଅ-

ବିହନ ଦିଅ-

ଚାସ କର୍ବାକେ ଲାଗ ଦିଅ ।

ଲାଗ କେତେହି ନାହିଁ ସୁଖମୁ,

ତାହିଁର ଲାଗି ଉପେ ଦିଅ ।

× × ×

ତୁମେ ଥାମକୁ ଇସକୁଲ ଦିଅ,

ପାଠ ପଢ଼ବାରକେ ସାହାଜ ଦିଅ ।

ନୌକିରି ଦିଅ ।

ଜଦି କୌକିରି ନାହିଁ ଦେଇ ପାର,

ବେଜାର ବଲି ଭାଗ ଦିଅ ।

× × ×

ଜାହା ପାରୁଛ ଗାଲିଦିଅ,

ହେଲେ ଥାମକୁ ଭୋଗ ଦିଅ ।

କୁରୁଟି ନ ବସବାର ଲାଗି,

ଥରେ ବାଗିର ଚାନ୍ଦ ଦିଅ ।

* * *
 ଦୁମର ଝିଲର ହାତ ଥାନ୍ତି,
 ଆମର ହାତେ ଧରେଇଦିଅ-
 ଗାତି ଦିଅ-
 ଚିତ୍ତି ଦିଅ-
 ପୂର୍ଜ୍ ଦିଅ-
 କୁଲର ଦିଅ-
 ଜାହା ପାରବ ସବୁ ଦିଅ ।
 ସବୁଠାନ୍ ଅସଲ କଥା-
 ଚିନ୍ ଗୁଚେନ କିଆନ୍ ଆଉର
 ଗୁଚେ ପୁତା ନିଆଁଖାତି ଦିଅ ।
 ସାହାସ ଦିଅ-
 ଦମ୍ ଦିଅ ।
 ହାତ ପତେଇ କରି ମାରବାର ଲାଗି,
 ଆମକୁ ଜେନ୍ତା ଲାଏଜ୍ ନାକ୍ ଲାଗବା,
 ସବୁଦିନେ-
 ସବୁଠାନ୍-
 ଆମେ ଇନ୍ତା ମାଗୁଥମ୍ ।

ବଜେଟ୍

ନୂଆଁଖାଇ ନୂଆଁ କଥା ନୁହେଁସେ ।
ଭୂଦୋମାସର କୁଦୋ ହାଟିନ,
କେତେକେଲେ ଆଁ କଲେ ବଡ଼ିୟ ଡାଢ଼ି ଦିସୁଥିସି,
ନୂଆଁଖାଇ ହୁଁସି ହୁଁସେଇ କରି ଆସସି ।
କୁରେ ଆଉର ମହୁଲ ପତର ଭିତ୍ତେ
ଇ ନୂଆଁଖାଇ ଆମକୁ, ତୁମକୁ, ସମକୁ
ମଟର ଚାଟିର ସାଏକଲା ମେଲିଗଲା
ସମିଆକେ ଥରେ ସୁରତା କରାସି ।
ବୈଧ କଟାର କଲିଆ ପାଏନ,
କଇଁ ଫୁଲର ମୁଲୁର ମୁଲୁର ହୁଁସି,
ଖେତର ଆରି କାର୍ଯ୍ୟ ଫୁଲର ଧାଡ଼ି ।
ଭୂଦୋମାସର କାକର ପବନ,
ଧାନଗଛ ଆଉର ମୁଗ ମଗଫଲି,
ଲହରି ଲହରି ଗିତର ସୁରେ ସୁରେ,
ନାଚୁଥିସନ କେତେ ମଜାର ।
ଗରିବ୍ ଚସା ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖୁଥିସି ।
ଠିଆ ଧାନକେ ଦେଖୁକରି,
ବଛର ଟାକର ବଜେଟ୍ ବନାସି ।
ତାର ସେ ବଜେଟ୍ ଭିତ୍ତେ
ନୂଆଁଖାଇ ଭି ଥିସି ।
କେତେ ପିଠା ହେବା,
କେତେ ଜଉ ହେବା,
ତୁନ୍ସାର କେତେ କେତେଟା ହେବା
ସବୁ ତାର ବଜେଟ୍ ଭିତ୍ତେ ଥିସି ।
ମାହାପୁରୁ ଗୁଡ଼ିକେ ଭୋଗ ଦେଲା ବେଲକେ,
ନରିହା, ହଲିଆ, ଝାଁକର, ଚୌକିଦାରକେ
ଅଡ଼ିଆ ଦେଲା ବେଲକେ,

ସବୁ ତାର ବଳକଟକେ
ଦେଖିକରି କରୁଛି ।
ତାର ଚୋଟର ବରଷା ଦୁଲିନ,
ଗୁଡ଼ାସ ଗୁଲ୍ମା ବେଲକେ,
ସେ ମନେ ମନେ ଗୁହାରି କରୁଛି-
-ମାତୋ ! ବଜ୍ରର ଗୁଡ଼େ ଚଳେଇ ନେବୁ,
ବଜେଟ୍ ଜେଡ଼ା ସଟ୍ ନାଇଁ ମାର୍ଗା,
ବାଜି ସବୁ ଉପର ବାଲାର ହାତେ ।-

ଗୁଳାମ୍

ତୁମକୁ ସେ ଦିନ ମୋର ମନଟା
ବିଧା ଦେଇ ଦେଲି
ସାତା ଜାକଜ୍ ଉପେ ଦସ୍‌ଜତ୍ କରିଥିଲି ।

ତୁମର ମନକେ ଜାହା ଲାଗୁ
ସେ ଜାଗଜ୍ ନ ଲିଖୁ
ହେପାଜତନ ତଖମି ବଲି ଜହେଲ ।

ମୁଇଁ ତୁମକୁ ସତ୍ ଜଲି
ମୋର ମନଟା ଦେଇଦେଲି
ରାଜ୍‌ପାଟ୍ ସବୁ ଛାଡ଼ିକରି
ତଉଦ ବଛର୍ ବନବାସ୍ ଜଲି
ମହୁଲି ଖାଇ ମାତାଲ୍ ହେଲି
ଚାଉଲି ଖାଇ ଇଜତ୍ ଗୁଆଁଲି
ଇହାତେ -----

ହାତି ଖାଇଥିବା କର୍ଷିଥି ବାଗିର
ସତକ୍ ଉପେ ପଡ଼ିଛେ ।

ମନ୍ ପଲେଇ ଗଲେ ଇଡ୍ରାହେସି
ମୁଇଁ କେନ ଜାନିଛେ ।

ମୋର ମନ୍ ଆଉର ମୋର ନୁହେସେ
ରିଝି ଜାଇଛେ ତୁମର ରସେ

ତୁମର ବଜାର୍ ସୁରେ ସୁରେ
ମୁଇଁ ନାଚୁଛେ ତୁମର ବୁଲେ

ତୁମର କଥାନ ହୁଜାର୍ ଦଉଛେ
ମୁଇଁ ନାଇନ ମୋର ସୁରେ ।

ତୁମେ କେତେବେଲେ ମତେ ନେଇକରି
ବସେଇ ଦଉଛ ଗାଦିନ

ଆଉର କେତେବେଲେ ଜୁଗେଇ ଦଉଛ

ସୁଇଚ୍ ଚିକ୍ତା ମରଦାଚିନ
 ମୋର ଭିତର ମାନ ଅଭିମାନ
 ତୁମେ କେତୁ ନିଲାମ୍ କରି ଦେଲନ ।
 ମୁଇଁ ଖାଲି ଗୁଲ୍ଲାମ୍ ଚେ ।
 ହୁକୁମ୍ କେ ହାଜର ହଇ
 ତୁମର ପାହାତଲେ ମୋର ଦିନ ମାନ ସରୁଛେ ।
 ତୁମେ ହାତ୍ ଚେକି କରି ଜାହା ଦଉଛ
 ମୁଇଁ ମହାପରସାଦ୍ ବଲି ସେବା କରୁଛେଁ,
 ଅଧରକା କିଛି କହେବାର ଲାଗି
 ମୋର ଡାକର ନାଇନ ।
 ମୁଇଁ ଆଉର "ମୁଇଁ" ହେଇକରି ନାଇନ
 ମୋର ଭିତର "ମୁଇଁ" ମରିଗଲାନ ।

ନରଦା

ହେବୁ, ଚେତା, ସୁର୍ତ୍ତା,
ଘର ଭିତ୍ତେ ମାରଧର ହଇ
ଗୁଡେ ଗୁଡେ କରି ପଲେଇ ଜାତଛନ୍ ।
ବାବୁ ଥରାବ ବନାର ତାର ସବୁ
ଛିତି ଛିତି ଗଲାନ ।
ମୋର ଆକାସ୍ ନ
ବେଲଟା ଲେବୁଡ୍ ଲେବୁଡ୍ ।
ସାବେ ତିନ ହାତର ମାଟିର ଲାଗି,
ମୋର ନଦୀ ନଦି ଚାଲିଛି ।
ମୋର ଆଉର ଦକାର,
ଆଉର ଦକାର ।
ବେଲ ତ ବୁଡ଼ବାରକେ-
ବନିହା ସମିଆ ଅଛି ।
ସଥେ ମୁଇଁ ପୁହୁଟି ପାମି ?
ଗତା ହଇଥୁବା ପତାଜା,
ପବନ ନ ଲହରି ଲହରି ଉଡୁଛି ।
ମୋର ମନ କହୁଛି,
ମୁଇଁ ପୁହୁଟିମି
ସଭେ ମୋର ଚାହିଁ ଆଡେ ତହିଁକଉଛନ୍ ।
ସେମାନଙ୍କର ତାଲି, ସିଟି, କିଲାରୁରା,
ମତେ କିଛି ନାହିଁ ସୁଭବାର ।
ମୋର କାନ ଦୁହିଟା ଭାବି ଭାବି କରୁଛି ।
ଗୁଡର ତଲେ ଫୁଲା ପତିକରି,
ପୁର ପୁର ଛାଲ ଉଠିଲି ଗଲାନ ।
ମୁଇଁ ନଦୁଛି ।
ଇ ନଦୀନଦିନ

ମୁଁ ଏତକି ମାତି ଗଲିନେ
ମୋର ଗର୍ଭିଆତେ ଜାଣା ଅଛେ
ମୁଁ ଦେଖୁ ନାହିଁ ପାଖର ।
ମୋର ନିଘାଟା ଲାଲ୍ ଜରନର ପତାକା ନ ।
ନିସା ଅଛେ, ଆସା ଅଛେ,
ଦମ୍ ନାହିଁ ଆଇକରି, ଭୟା ଅଛେ ।
ମୋର ଆଖିର ଚେଲ,
ଜୁଲ୍‌ଜୁଲିଆ ପୋକ୍ ଉଡ଼ିବୁଲୁଛନ୍ତି,
ମୁଁ ଖାଲି ନହୁଁଛି ।

କବିତା

୧

କବିତା!

ସେ ଦିନ ମୁଁ ତୁମକୁ ଦେଖୁଥିଲି
ବଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ବଗିଚା ଗୁଚେନ-
ତୁମେ ଗୁଲାପ୍ ଫୁଲ ହେଇ ଫୁଟୁଥିଲ ।
ସକାଳର କାକର ନ ଗାଧ ପାଧ କରି
ତୁମେ କେତେ ଅଧନ ଦିସୁଥିଲ ।
ତୁମର ସେ ଛନ୍ଦନିଆ ଚେହେରା ଦେଖି
ତୁମକୁ ମୁଁ କେତେ ଭଲ ପାଇଥିଲି ।
ମୋର ମନ ହେଲା-
ତୁମକୁ ଥରେ ଧରନ୍ତି ।
ମନ ଭାବର ଗୋଲ କରନ୍ତି ।
ତୁମର ସେ କର୍ମି ଗାଲ ଉପେ
ସହେ ହଜାରେ ତୁମା ଦେତି ।

୨

କବିତା!

ତୁମକୁ ପାଏମି ବଲି ହାତ ବଢାଲି ।
ଅକ୍ଳିଆ ସୁନାରି ସୁନା ପିଚୁନ-ପିଚୁନ,
ହାତର ଆଁଗୁନ୍ ହାତୁଲ ମାତ୍ ପଡ଼ସି ।
ହାତ କୁଟକୃତା ହେସି ।
ମୋର ହାତର ସବୁଆଡ଼େ
କର୍ମର ଆଦାତ,
ଚକତ୍ ସରସର ।
ସବୁ ଚକତ୍ ନିଧୁରି କରି
ତୁମର ଗଛତଳେ ପଢ଼ା ।
ସେଥିର ଲାଗି ମୋର ଦୁଖ ନାଜନ ।

ଦିବ ଜାକର ସବୁ ନକର ମୋଜାକର
ତୁମେ କେବଳି ଭାବୁ ହଲହ
ଆଉର କଟି ଲଲ ହେଇ ଜାଏତ
ମୁଇଁ ବଚେ ଭପର ହେଟି ।

୩

କଟିଗା!

ମୁଇଁ ତୁମକୁ କାଏଁ ହେଲାଜେ
ଏକଟି ଭଲ ପାଏଲି !

ତୁମର ସାଁତେ ମୋର ଜନମ୍ ଜନମ୍ ଭାବ ।

ତୁମକୁ ଛାଡି ମୁଇଁ କୈଁ ନାଇଁ ପାରେ ।

ତୁମେ ମୋର ଛିରୁଜା କୁରିଆ ନ

ବାଇବାନି ହଇ ଭହିଆ ।

ମୁଇଁ ମୋର ଦିହି ଜାକର ସବୁରକର ଦେଇ

ତୁମକୁ ସୁଁକର-ଆଉର ସୁଁକର କରି ଗର୍ମି ।

ମୁଇଁ ଗରିବ ହେଲେକି ଦୁରୁବଲ ନୁହେସେ ।

ତୁମକୁ ମୁଇଁ ହେପାଜତ ନ ଗର୍ମି ।

ତୁମର ବାସ୍ନା ଗର୍ହିଆତେ ଚହଟିଗା ।

ତୁମକୁ ସଭେ ସେନୋ ଜଟେ ।

ତୁମର ମୁଁତେ ସକାଲର ଜାକର ବାଗିର,

ହିରାର ମଥାମଣି ତମକୁ ଥିବା-

ଆଉର ତୁମର ଗଛତଲେ-

ମୋର ସବୁ ରକତ, ମାଉଁସ, ହାତ୍

ତୁକୁତା ତୁକୁତା ହେଇ ଗତା ହେଇଥିବା ।

ମୋର ଗାଁ

ସେ ଠାନ୍ ଜାଣା ଅସାର ଠାନ୍ ?
ଜେନ ପୁସା ପୁସା ହେଇ ମୋର ନିଜର ଲୁକେ
ଜେତେ ପୁସା ରହି ଆସଲେନ ----- ? ?
ଜେନ ମୁଇଁ ଜନମ୍ ହେଲି,
ପହେଲା କରି ମାଏଟ୍ ହିଇଲି,
ଅର୍ବ ଅର୍ବ କରି କାନ୍ଦଲି,
ମୋର ନାହିକେ କାଟିକରି,
ମୋର ମାଆର ଠାନ୍ ଅଲଗା କଲେ,
ସେ ମାଏଟ୍ ଜାଣା ମାଏଟ୍ ନୁହେସେ ?
ଜେନ୍ ମାଟିର ପାଏନ-ପବନ,
ଖେଟ୍-ଖଲା, ଝାର-ଜିଗଲ,
ସାଗ୍-ଭାଟ୍, ଚାଲ-ଚଲନ,
ମାଏନ-ଧାଏନ, ସାଗ୍-ସୁଖ,
ସବୁମତେ ମୁନୁସ୍ କରି ଗଢ଼ା-
ସେ ମାଏଟ୍ ଜାଣା ମାଏଟ୍ ନୁହେସେ ?
ଆଝିର ସବୁ ଜଲ୍‌ଜଲ୍ ହେଇ ଦିସୁଛେ ।
ଦରଖିଆ ଦରପଟିଆ ମନେ ପଡ଼ିଜାଉଛେ ।
ବନେ କରି ସୋର ହେଲାଜି,
ମୋର ଜନମ୍ ଠାନ୍,
ମୋର ଗାଁ-ମାଁ,
ସବୁ ମୁଇଁ ଛାଡ଼ି ଆସଲି ବନିହା ଧୁରେ ।
କୁଆ ଗୁଡାନ କୁଇଲି ଗରା ପାଲୀ ବାଗିର,
ଡେନା-ପର୍ବଣ୍ ଗଜ୍‌ରିଲେ,
ଦରଖିଆ ଉଡ଼ି ଜାଲେ,
ସେ ଜେଡ଼ା ଉଡ଼ିଜାଏସି ଦୁସୁରା ଠାନ୍‌କେ,
ମୁଇଁ ହେଡ଼ା ଉଡ଼ି ଆସଲି ।
ପାଠ୍ ପଢ଼ମି
ମୁନୁସ୍ ହେମି

ସଂସାରେ ନା' କର୍ମୀ,
 ପାଠ୍ ଝୁନେ ଝୁରେ ହେମୀ,
 କୁଇଲି ବାଗିର ମଧୁର ସୁରେ ଗିତ୍ ଗାଏମୀ-
 ଇ ବସ୍ତା ମୋର ମନ ଭିତ୍ତେ ଚନ୍ଦ୍ର ଥିଲା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରାଦେ ସବୁଖାଲି ପୌକା ପୌକା ।
 ଇ ଭିତ୍ତେ ସଥେ କେନ୍ଦ୍ରା ମୋର ନୁଆ ଜନମ ହେଇଛେ ।
 ସବୁଜେଟେ କେନ୍ ଜନମର କଥା ବାଗିର,
 ଛାଏଁ ଛାଏଁ ମନେ ପତି ଜାଉଛେ ।
 ମୋର ଗାଆକେ ମୁଇଁ ପାସ୍ତ୍ର ଦେଲିନ ।
 ଗାଆଉ ମତେ ପାସ୍ତ୍ର ପାସ୍ତ୍ର ଦେଲାନ ।
 କେତେ କେନ୍ଦ୍ରା ଗାଆକେ ଗଲେ,
 ମୋର ନିଜର ଲୋକ୍ ଭି ପରହର ବାଗିର,
 ମାଏନ୍ ଧାଏନ୍ କରସନ୍ ।
 ମୋର ଭିତରଟା କସ୍ତକସେଇ ଜାଏସି ।
 କେତେ ପରକାରେ ଉପେ କଲେଭି,
 ଆଗ୍ନିର ସେନୋ ତୋରନ ବାୟୁ ନାଉଁ ହୁଏ ।
 ଆଗ୍ନିର ଗାଏଁଠ୍ ସବୁ ଜିଲ୍ ହେଇ ଗଲାନ ।
 ସେମାନଙ୍କର ଚାହାନି ନ ଅକ୍ଳିଆ ଅକ୍ଳିଆ ଭାବ ।
 ମୁଇଁ ଆଉର ସେ ଗାଆଁର ନୁହେସେ-
 କେନ୍ ଚିତିଆଖାନାନୁ ଉତ୍ତିଥିବା ଜିତୁଟେ ।
 ସେମାନଙ୍କର ଚାହାନି ଦେଖୁ
 ମତେ ମୁଇଁ ଗୁଲ୍‌ଗୁଲା ପାଏଁସି-
 କେତେ ଅଲାରଟେ ମୁଇଁ,
 କେତେ ଅନାଥୁଟେ,
 ମୋର ମାଏଟ୍ ନ ମୁଇଁ ଅକ୍ଳିଆ-
 କେନ୍ ମାଟି ଜନମ୍ ହେଲି
 ସେ ମାଏଟ୍ ନ ମୋର ଲାଗି ଠାନ୍ ନାଉଁ ।
 ମରିଗଲେ ତାର ମର ଘାଟିନ
 ମତେ ମାଏଟ୍ ମୁଠେ ନାଉଁ ମିଲେ ।
 କାକରି ମିଲ୍‌ତା ?

କାରଖାନା ପିଇ ବଢ଼ିଥିଲି
 ତାର ଲାଗି ମୁଁ କାଣ କଲି ?
 ଗାଁ ଗାଁ କେ ପାସ୍ତିଦେଲି,
 ବିଲାସ-ସୁରେ ଗିଡ଼ ଗାଏଲି,
 ମତଲବ-ଆକାସେ ଭଡ଼ି ବୁଲିଲି,
 ରାତିର ତରାଜେ ପଏସା ବଳି ହିସାବ କଲି,
 ମାତ ପରସବା ପର କରି
 ପରହର ଭାତେ ପେଟ ପୁରାଲି ।
 ଆଝିର ମୁଁ ନୁରୁହେଁ ।
 ବିହା ଦିନୁ ହଜେଇ ଦେଇଥିବା
 ମୋର ମାଆଜେ ନୁରୁହେଁ ।
 ଖାଲି ମୁଁ ନୁ ହେଲୋ-
 ମୋର ବାଗିର ସପନ ଦେଖା
 କେତେଟେ କେତେ ପୋ' ଝି'
 ନିଜର ନିଜର ମାଆ ମାନଙ୍କୁ ନୁରୁହେଁ ।
 ମାଆ ତାଙ୍କର ଛିରା କୁରିଧାନ ପଡ଼ିଛେ ।
 ଜତନ ନାହିଁ ପାତନ ନାହିଁ,
 ଚିକନ ନାହିଁ ଚାକନ ନାହିଁ,
 ଧୁଏଲ ସର ସର ଖର ଖର ଖସୋ ।
 ତାର ହେପାଜତ୍ କରବାର ପୋ' ଝି' ମାନେ
 ଗଲେ ଯେ ଆଉର ଭଲଟି ନାହିଁ ଦେଖେ ।
 ମାଁ ନଚ୍ଚ ନପାଲ୍ ଆନ୍ତ ପଡ଼ିଛେ
 ତାର ଆଖିର ଲୁହୁ ପୁଛବାର ଲାଗି କିହେ ନାହିଁ ନ ।
 ମା'ତ ଆଏ-
 ଭଲଗୁନା ପଛେ ସହେବା
 ସାଉପ୍ ନାହିଁ ଦେଇପାରେ ।
 ସେ ମାଆର ମୁଁ ଅଲାଏଜ ପୋ'
 ତାର ପାହାନ ମୋର ଜୁହାର ।

ସିଆନ,

ପୁରବ୍ ଦିଗ୍ ଲାଲ୍ ଲାଲ୍ ଦିସ୍ମା ନ,
କଲା ଅଧାର୍ ଜିମି ଜିମି ହଜଛେ,
ପାହାଁତିଆନ ଝୁମୁରାଟା,
କାଲ୍ ବାଗିର ମାତି ଆସୁଛେ ।
ବାଟର ଘରର ଖାଁଖାଁ ଖାସି,
ଗୁଡି ଭିତରର ସାଁଖ୍ ଘାଁଟ୍,
ମେଘର ଘଡ୍ ଘଡି ବାଗିର-
ଲେପା ପୁଝାରିର ସୁଲକ୍,
ମଧୁ ସାହୁର ପରଭାତି-
ସାଠେ ପି.ଟି.ଏମ୍. ମାଇକ୍ ଗଜୁଛେ ।
ମୋର ନିଦ୍ ନାଇଁ ଭାଁଗବାର୍ ।
ମୁଇଁ କୁଁଭ କରନ୍ ହଇ ଜାଇଛେଁ ।
ଛ'ମାସର ଖାଏବାର୍ ପିଇବାର୍,
କୁଲଡ୍ ପେଟେ ଗିଲି ଦେଇକରି,
ଘୁଡା ବିକି କରି ମୁଇଁ ସୁଇଛେଁ ।
ଇ ଘଡି ସାଁଧୁ ସମିଆଟା,
ସବୁଦିନେ କାଲ୍ କରସି ।
ପୁରାନ୍ ଇତିହାସ୍ କହେସନ୍,
ଜେଇ ସମିଆକେ ନାଇଁ ଜୁଗିରହେ
ସେ ନାରେଁ ପଡି ଜାଏସି ।
ମୁଇଁ ଜାନିଛେଁ ।
ମୁଇଁ ପାଠ୍ ସାଠ୍ ପଡିଛେଁ ।
ମୁଇଁ ଏକଥାଟା ସମ୍ବୁ ବୁଲିବୁଲି କହେସି ।
ମୁଇଁ କହେସି ବଲି ସଭେ ଜାନିଛନ୍ ।
ମୋର ସମାଜ ନ ମାନ୍ ଅଛେ ।
ମୋର ଆଗେ ପଛେ,

ଅଧରକା ନିନିସ୍ ଅଛେ
 ଅଧରକା ଲୋକ୍ ଅଛନ୍
 ମୁଇଁ ଉଠୁ ବେଲ୍‌ଜେ
 ଗାତି ବନିହା ଧୁର ପଲେଇ ଜାଇଥିସି
 ଲୁଜେ କାମ୍ କରାଉ ନି ସୁନ୍ଦୁଟି ଜାଇଥିସନ
 କିଛି ଲାଭ ନାଇଁ
 ମୁଇଁ ନାଇଁ ଗଲେ ଲାଲ୍ ପିତା କିଏ କାଟବା ?
 ଲୁଜେ ଜେନ, କଥା କହୁଥିସନ
 ମୁଇଁ ନାଇଁ କହେବାର ତକ୍
 କିଏ ସତ୍ କରବା ?
 ମୁଇଁ ଜାହା କହେମି ସେ କଥାଟା ବେଦ୍ ।
 ମୋର ଆଗ୍ନିନୁ ଜେ ଜାହା କହିଥିଲେ ଭି
 ସବୁ ପାନିର ଗାର ।
 ତୁମର ସକାଲ୍ ସକାଲ୍ ନୁହେସେ ।
 ତୁମର ସମିଆ ସମିଆ ନୁହେସେ ।
 ମୋର ଘଟି ସାଁଗେ-
 ତୁମର ଘଟିର ସମିଆ ଠିକ୍ କର ।
 ଇ ସକାଲ୍ ମତେ ଚାକ୍‌ବା,
 ତାହାକେ ଚାକ୍‌ବାର କେ ହେବା ।
 ତୁମେ ତାର ଆଗ୍ନିନୁ ଜେତେ ଜାହା କିଲୀବୁବା କଲେଭି
 ତୁମର କଥା କିହେ ନାଇଁ ସୁନନ୍
 ତୁମକୁ କଥା କହେବାର କାଁଟା ଜନା ନାଇନ
 ତୁମେ ସତେ ବସି ଜ ।

ସୁଗୁଣା

ମତେ ତୁମେ ଜେତେ ନ ଚାଲ ହେଲାନା ।
ଗର୍ଭର ମାତେ ଧସକି ଜାଇଥିବା
ଗୁଡ଼ାର ପୁଆଲ ବାଗିର
ଥରକେ ଥର ମୁଇଁ ଛିଛି ବଢ଼ି ହଇ ଜାଉଛେ ।
ମୋର ବଲ୍‌ବପୁ-
ତରୁ ପବନେ ନିଥିବି ପତିଥିବା ଆଇସୁମ୍ ଖିତେ ।
ମୁଇଁ ସେ ଦିନ ଭଜାଲାର ଇସ୍ରାହାତ ପତି
ନର୍ଦି ଆସିଥିଲି ।
ମୋର ପେଟେ ବଲ୍‌ବଜାତେ ମହୁ ଧରି ।
ମୋର ବସସ୍ ଆଉର ତିଗ୍ରିର ବୟାନ ଦେଖୁ
ସେମାନେ ମତେ ପରୀନା ଦେଇଥିଲେ
ନୁଆ ହଇ ଗତିଥିବା ତାଁକର ଇସ୍ତୁଲ୍‌ନ ।
ହାତେ ତିଗ୍ରିର ମସାଲ ଧରି ମୁଇଁ କିରିଆ କରିଥିଲି
ଇ ମାଟିର ଲାଗି କିଛି କର୍ମି,
ଇ ଦେଶର କାଲିହର ନାଗରିକ୍‌ମାନଙ୍କୁ ଗତମି ।
ସମିଆ ଗତି ଗତି ଗଲା ।
ଜେନମାନେ ପରୁବାନା ଦେଇଥିଲେ,
ଫଗୁନର ଝରା ପତର ବାଗିର
ଗୁଟେ ଗୁଟେ ହେଇ ଖସି ଗଲେ ।
ଆଉର ମୋର ହାତେ ଚେକି ଦେଲେ
ଠୁଁଟା ବରଗଛର ବୋଝ ।
ପାଏନ୍ ନାଇଁ, ଜତନ୍ ନାଇଁ,
ଖତ୍ ସାର ଦୁରର କଥା-
ମୁଇଁ ବିନା ଭୁତିନ ସେ ଗଛେ
ପତର ଆଉର ପୁଲ୍ ପୁଟାମି ।
ତାର ଛର୍ଦ୍ଦାନ,

ସଜେ ବସି ଫୁରସତ କରେ ।
 ବରଗଛଟେ ଲଗେଇଛୁଁ ବଳି
 ଚାହିଁଥାଡ଼େ ଡିବ୍‌ଡିବି ପିଟ୍‌ବେ ।
 “ହାଟି ଦେମି, ଘୁଡ଼ା ଦେମି,
 ଚାଉଲ ଦେମି, ବୁଜା ଦେମି
 ମୋର ପିପି ବାଜ୍ ବାଜ୍ ।”
 ପିପି ବାଜିଗଲେ ଉତାନ ଛୁ ।
 ମୁଇଁ ସେମାନଙ୍କର ପିପି ହେଇ ବାଜୁଛେଁ ।
 ସେମାନେ ପିପିର ସୋର ସୁନୁଛନ୍ ।
 ପିପି ସୁଖ ସୁଖ ମତେହିଁ ଗଲାନ ।
 ତାର ସୋର ବିଗତି ଗଲାନ ।
 କେତେ ଦିନ ଆଉର ପିପି ବାଜ୍‌ବା ?

x   x   x

ଇ ଭିତ୍ରେ ମୋର ନୁଆ କଲେବର ହଇଛେ ।
 ଖୁଲି ପାଉଥିବାର ବଳଦର ଭାଉ ବାଗିର
 ମୋର ଗତି ଜାଉଥିବା ବିହା ବସସ୍‌କେ ଦେଖୁକରି
 ମତେ ହାତ୍‌କେ ଦୁଇ ହାତ୍‌ କରିଦେଲେ ।
 ଚିତର ମୁଖର ଉଜାଲାନ
 ମୋର ମନର ଅଧାର ଘର
 ଦିନାଦୁର ଲାଗି ଝଲସି ଗଲା ।
 ନୁଆ ଭୁଆସେନର ସାଜୋବାଜୋ ଦେଖୁ
 ସୁଖ ସୁଖ ଆସୁଥିବା ମହୁଘରା
 ଫେର ଥରେ ଭରିଗଲା ।
 ରାନି ମାଛିର ଗିତର ସୁରେ ପାଲିଆ ଧରି
 ମନ୍ ଭବର ନାଚି ।
 ତାହେରୁ -----

ଫେର ଜେନ୍ କଥାକେ ସେକଥା ।

x   x   x

ମାସ୍ ମାସ୍ ଧରି ମୋର ମେହେନତର ଭୁଟି ନାହିଁ ।
 ନିଜର ଖାଇ ଘୋଡ଼ାର ପଛେ ନଦୁଁଛେଁ ।

ସେମାନେ ସତେ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଚଳି କହୁଛନ୍ତି ।
 ମୁଁ ପାଏବାର ଲାଗି ହଜିବାର ହେଇଥିଲେ ତି
 ମତେ ନାହିଁ ମିଲିବାର ।
 ପଦମ୍ ପୁଲ୍ ତୁଲମି ବଳି ହାତ୍ ବତାଲେ
 ସେ ଦୁରକେ ଦୁରକେ ଘୁଟି ଘୁଟି ଜାଉଛେ ।
 ପେଟେ ଉଦା କପଡ଼ା ଦେଇ ଦେଇ ଜଗି
 ମୁଁ କେକେଁରେଇ ଗଲିନ ।
 ମୋର ଉପର ଠାନ୍ ଦେଖୁକରି
 ତୁମେ ନାହିଁ ଭାବ ମୁଁ ଆରାମ୍ ନ ଅଛି ।
 କପଡ଼ା ଦୁକାନର ପୁତୁଲା ବାଗିର
 ସୋ ରୁମ୍ ମୁଁ ଥୁଆ ହଇଛି ।
 ଭିତର ମୋର ଖଣ୍ଡୋଟା ।

× × ×

ମୁଁ ମାସ୍ତର,
 ମୋର ହାତେ ଚିଆନ୍ ମସାଲ୍
 ମିଟ୍ ମିଟ୍ କରୁଛେ,
 ତାର ଦମ୍ ସରି ସରି ଆସୁଛେ ।
 ତହେଭି ସତେ ସୁଇଛନ୍ ।
 ସେମାନଙ୍କର ଝୁମୁରା ନାହିଁ ଭାଗିବାର ।
 ସେମାନେ ସତେ ଚେଟି ସୁଇଛନ୍ ।
 ସେମାନଙ୍କୁ କିଏ ଉଠାବା ?
 ସେମାନେ କହେସନ୍,
 ମୁଁ ପରେ ସମାଜର ମେରୁହାତ୍,
 ହେଲେ ମୋର ଖଞ୍ଜେନମାନେ
 ଲତ୍ ବତେଇ ଗଲାନ,
 କାହାରିର ନିଘା ନାହିଁ ।
 ଇ ଲୋକ୍ ଦେଖାନିଆ ମୋନି କିନ୍ ଭାବ୍-
 ଦେଖୁନ୍ ଦେଖୁନ୍ କଥା ସରିଜିବା ।
 ପଦମର ଗୁରୁ କହନିକେ ବୁଝିଜିବା ।
 ଇଟା ମୋର ଚେଟାବନି ନୁହେସେ

ଜେଣ୍ଡା ସତ୍ ମୁଲ୍ ସେ କଥା କହୁଛନ୍ତି ।
ତୁମେ ମାନିଜ ।
ତଳେ ପଢୁନ୍, ପଢୁନ୍, ସଲଖୁଜ ।

ଫଗୁନ୍

ଫଗୁନ୍ ପାଇଛେ ନୁଆଁ ଜଉବନ୍,
ସବୁଆଡେ ଲହରୁଛେ ।
ଫଲ୍‌ସା ଫୁଲର ପର୍ଯ୍ୟାୟ ମାଲ୍
ଫଗୁନର ବେକେ ଲାମିଛେ ।
ହୁର ହୁରିଆ ପବନ୍, ସାଁଗେ
ମହୁଲ ଝାଗୁ ନିଧୁରି ପଡୁଛେ
ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ା ଅତର ।
ଫଗୁନର ଆକାସ ତଳେ
ସିତ୍ ଖଗାର ମିସାମିସି ଖେଲ୍ ।
କଞ୍ଚି ଆମ୍ ଦୁଲି ଝୁଲୁଛେ
ଲହର ଝପର୍ ଗଛେ
ସମୁଦ୍ର ନିଲି ଛାତିନ
ତରା ଫୁଲ ଦିସେ ।
କୁଇଲି ଗାଉଛେ ମଧୁର ଗିତ୍,
କୁଞ୍ଜାଟି ଧରୁଛେ ପାଲିଆ
ଟିଠେ ଚରେ ଢୋଲ ପିଟୁଛେ
ହାକେନ୍ ଦଉଛେ ଚିହା ।
ବଞ୍ଚର୍ ଆରି ହଞ୍ଚର୍
ସିଲୋଲାଇ ଖେଲ୍
ବଞ୍କ ବସିଛେ ପତମ୍ ପତ୍ରେ
ଟେକିକରି ଗୁଟେ ଗୋଡ୍ ।
ଚଞ୍ଚିଆ ଖେଲୁଛେ ଫୁଦ୍ ତେଗାନି
କୁଆ ମାଗୁଛେ ପର୍ବତରା
ସେ ନୁରୁଛେ ସଜ୍ ବତର
ପରହର ପତ୍ରେ ଆର୍ବଣ୍ ତାର ଚେରା ।
ପୁରୁବ୍ ଦିଗୁ ଲାଲ୍ ହେଇ

ଗଞ୍ଜି ଆସୁଥିବା ସୁରୁଜ
ସୁରୁଜ ମୁଖର ମହୁଝରା ଉଠଇ ଗଞ୍ଜ ସବୁ
ଗାଡ଼ି ଜାକର ମାଣ୍ଡ ଦେଇ
ଦିସୁ ଅଛେ ତେଜ ।
ଇ ଫଗୁନର ଫଗୁ ସରସର ନୁଆ ଜଉବନ
ମନ ଭରିଆସ ଦେଖୁଥମା
ଫେର ସମିଆ ମିଲବା ନାହିଁ ମିଲବା
କିଏ ମରମା କିଏ ଜିଇଁମା ।
ସମିଆ ଥରେ ହାତୁ ଖସି ଗଲେ
କିଏ ଜାନିଛେ ! କାଏଁ ଭରସା !
ଇ ବେଲା ବେଲି ଦେଖୁ ନିଅ ଥରେ ।

ଦର୍ପଣ

ନିରଧିଆ ଦୁଇ ପହରେ,
ଗରି ଲାଏଠ ଆଉର ଖଲେଇ ଧରି,
ମୁଇଁ ଜାଇଥିଲି ।
ଧାଡ଼ି ବାଧୁଁ କରି କେତେନେ କେତେ ବଂକ,
ସଭେ ଗୁଟେ ଗୁଡେ ଠିଆ ହେଇ କରି,
ପାଏନ୍ ଭିତ୍ରେ ନିଜର ଛାଏଁ ଦେଖୁଛନ୍ ।
ଜୁଏ ବାଗିର ତରୁ ତାଡ଼ି,
ପିଠିର ଛାଲ କଲିଆ ଛୁଟି ଗଲାନ ।
ଝାଉ ସୁଲୀ ଇ କାନେ ପସି
ସେ କାନ ବାଟେ ବାହାରି ଜାଉଛେ ।
ଗେଠିଆ ଉଠର ତଲେ,
କସ୍ତରିଆ ଦାଂତ ଦିସୁଛେ ।
ମୋର ଆସଂଖ ତ “ଫୁଇ”ନ ଅଛେ ।
ମୋର ସବୁ ଦକାର ।
ଜେ ପତ୍ନୀ ମୋର କଂଟାର ହାବ୍ତେ,
ସବ୍ କରି ଖଲେଇ ଭିତରକେ ଜାଉଛେ ।
ବଡେ କାଏଡ୍ ।
ସଉକ୍ ଅଛେ ବଲି,
ସମ୍ପକର ଦେଖାସୁଖା,
ମୁଇଁ ଭି ବଧର ଆଏର ଜୁଗିଛେ ।
×   ×   ×
ହାଟର ଭିତ୍ନ ମୁଇଁଭି ପସ୍ରେଇ ଦେଲି ।
ପତର ଗୁଟେ ଧରି ମାଛି ଧୁକୁଛେ ।
ବେଲ ବୁଡୁ ।
ଅଧାର ହେଲା ।
ମୋର ଜିନିସ୍ ଜେନ୍ତାକେ ସେନ୍ତା

ଥୁଆ ହଇଛେ ।
 ମୁଇଁ ଖାଲି ମାଛି ଧୁକୁଛେଁ ।
 ମୋର ଉର୍ଦ୍ଦା ତୁରୁଖୁ କହେଲେ ନାହିଁ ସତେ ।
 ସଥେ କାଣା ମୋର ଜିନିଷ
 ଘିନିବାର ଲାଏକ୍ ନୁହେସେ ?
 କିହେ ଭି ମୋରଟାକେ ଆର୍ଦ୍ଧି ନାହିଁ ଦେବାର ।
 ମୋର ସାଗର ବେପାରିମାନେ
 ସତେ ଝାରି ଝୁରି କରି ପଲେଇ ଗଲେନ ।
 କଥା କାଣା ?
 ସେମାନେ ସତେ ଗରାଖି ଘିନିବାରନ ବତେ ଉଆଡ଼ ।
 କେତେ ରକ୍ତମେ-କେତେ ଚିକନ୍ କଥା କହି
 ସେମାନେ ସମ୍ଭୁ ବୋଧୁ କରିଦେଲେ ।
 ବଥରେ ଗରାଖି,
 ବଥରେ ହାଟୁଆ !
 ସେମାନଙ୍କର ଜିନିଷ ଦକାର ନୁହେସେ,
 ସେମାନଙ୍କର କଥା ଦକାର ।
 ମୁଇଁ ସେଟା ମୁଲୁହୁ ନାହିଁ ଜାନେ ।
 ମୁଇଁ ହସୁଛେଁ କି କାଦୁଛେଁ
 ନିଜେ ନାହିଁ ଜାନି ।
 ମୁଇଁ ଖାଲି ବସିକରି ମାଛି ଧୁକୁଛେଁ ।
 ମୁଇଁ ଖାଲି ବସିକରି ମାଛି ଧୁକୁଛେଁ ।

ତାହେରୁ

ଅବିନାସ!

ତୁମେ ନାସ ହଇ ଜାଇଛ ।

ଗଦା ଗଦା ନିଦା ବଦନାମ୍ ଭିତ୍ତେ

ତୁମର ଡିଗ୍ରି ସବୁ ଖାର୍ ହଇ ଜାଇଛେ ।

ରେଡିଓ, ଟିଭି, ଫ୍ରିଜ୍,

ଗାଡ଼ି, ବର୍ଗଲା, ବେକ୍‌ବେଲେନସ୍

ଆଉର ମୁଁତା ମୁଁତା ମାର୍ଗସ ଗଦାକେ

ତୁମେ ଆସି ନେଇଥିଲ ।

ତୁମେ ଖିଡ଼ ଖିଡ଼ ରୁଟି ଦେଇକରି

କେତେନେ କେତେ ଆଲ୍‌ସିସିଏନ୍ ପୁସିଥିଲ ।

ତୁମେ ଭାବିଥିଲ-

ସେମାନେ ସବୁ ଦିନର ଲାଗି

ତୁମର ହଇ ରହିଥିବେ ।

ସେମାନେ ସବୁ ଇହାଦେ

ତୁମକୁ ଆସି ଚିପି କରି

ଖିଡ଼ିଆ ଖାବରା କରିଦେଲେନ ।

ତୁମେ ଜେନ୍ ଦର୍ପନ୍‌ନ

ମୁହୁ ଦେଖିବାର କଥା,

ନିଜେ ତାହାକେ ଖିଡ଼ ଖିଡ଼ କରି ଦେଇଛ ।

ନିଜର ଛାଏଁକେ ନିଜେ ଦେଖି,

ଇହାଦେ ତରି ଜାଉଛ ।

ତୁମେ ଭାବିଛ-

ବେକେ ରସି ଲଗେଇ ହେବ ।

ତୁମର ବେକେ

ବନିହା ଦିନୁ ହେଲା ରସି ଲାଗିଛେ ।

ପଟର ରସି / ସିଲ୍‌କେନ୍ ରସି /

ମଠା ରସି / ଚେରିକଟ୍ ରସି /
ଜାଏଥ୍ ଭି ହତ ରସି ଲାଗିଛି ।
ଚାନ୍ ହେଲେ ସବୁ ସେସ୍ ।
ତୁମେ ପତିରହେବ ।
ତୁମର ହାତ୍ କେ / ତୁମର ଖାତ୍ କେ
କେନ୍ସି ନଦିର ପାଏନନ
ଉତ୍ତୁଲାବାର ଲାଗି ଭି
ଲୋକ୍ ନାଇଁ ମିଲନ
ତାହେରୁ ----- ?

ଆତ୍ମା

ସବୁକୁଟି ଜୁଏ ଜଳୁଛି ।
ସେ ଜୁଏର ଧାସେ,
ଆତ୍ମାମାନେ ଚରୁଛନ୍ ।
ଭକ୍ ଭକ୍ ହେଇ ବାହାରୁ ଥିବା ଜୁଏର ହୁଲାନ,
ଖାଁତ୍ ଖାଁତ୍ ହେଇ ହାତ୍ ଗୋତ୍ ସବୁ ପଡୁଛି,
ଆତ୍ମା ସେତକି ବେଲେ ଛଟ୍ ପଟ୍ ଉଠେ;
ତହେବି ସେ ଚରୁଛି ।
ସଂତାନର ସର୍ଦ୍ଦାର ହୁଁସୁଛି,
ତାର ହୁଁସିର ସବଦ୍ ନ ଗୁଲି ଫୁଟୁଛି,
ହିମାଲୟର ଛାତିନୁ ପଥର ଖସୁଛି,
ତଲେ ଥିବାର ଆତ୍ମାମାନଙ୍କର,
ଦିହି ମୁଁତ୍ କୁଟ୍ କୁଟା ହୁଅଛି,
ଆଁଖୁର ତରେ ଧାର ଧାର ହେଇ ରକର ଝରୁଛି,
ତାର ଛାତିଫଟା ସବଦ୍ ସୁଭୁଛି,
ତହେବି ଆତ୍ମା ଚରୁଛି,
ଆଉର ସଂତାନର ସର୍ଦ୍ଦାର
ମାହା ଉସତ୍ ନ ହୁଁସୁଛି ।
ଅଭାବର ପିସାଚ୍ ମାତିଛି ।
ଜଂଗଲି ପୋତ୍ ବାଗିର ତାର ଉତ୍ପାତ୍ନ
ଧୁଏଲ୍ ଉଡୁଛି ।
ସେ ଧୁଏଲ୍ ଭିତ୍ରେ ଘାଟି ହଇଥିବା ମୁନୁସ୍
ବଠିବାର ଲାଗି ବାଟ୍ ନୁରୁଛି ।
ଜେନ୍ ଆତ୍ମକେ ଗୋତ୍ ବଜାଲେଁ ଖାଲି ଅଧାର ଆଉର ଅଧାର
ସେ ଅଧାର ଭିତ୍ରେ ତାମ୍ତି ତାମ୍ତି
ସେ ନୁରୁଛି ଦାଏଲ୍ / ଚାଉଲ୍ / ସାଗ-ଭାଜି
କେତେ ବେଲେ ମିଲୁଛି କେତେ ବେଲେ ନାଇ ମିଲବାର
ତହେବି ଆତ୍ମା ଚରୁଛି ।

ଗୁପ୍ତଲୁ

ମୁଁ କେତେବେଳେ ଘରୁ ବାହାରି
ସବୁ ଠିକ୍ ଠାକ୍ ଥିଲା ।
ମୋର ମନ ଭିତ୍ରେ ଧୁସଲ୍ ମାସଲ୍ କିଛି ନାଲିଥିଲା ।
ସବୁ ସାପ୍ତ, ଗୁପ୍ତା,
ସବୁ ନିରେଲ୍ ।
ଥୁଡେ ବାଟ୍ କେତେ ଅବନ୍ ଆସିଲି ।
ଜାହିଁ ଜେନସିନ ଅଲ୍ଝଟ୍ ନାହିଁ ।
ସମିଆ କାହାଜେ ନାହିଁ ଟାଜେ ।
ମୋର ବାଟ୍ ଚଳା ଆଉରୁ ସମିଆ
ଗୁଟେ ଧାରେ ଚାଲୁଥିଲେ ।
ଟାଏରୁ ଛକ୍ ନ ମୋର ବୁଧୁ ବନା ହେଇଗଲା ।
ମୁଁ କାହାଜେ ଗୁଟେ ପଢ଼ାଲି ।
ସେ ମତେ ଜେନ, ବାଟ୍ ବତେଇ ଦେଲା,
ମୁଁ ଅଥା ହଇଗଲି ।
ମୁଁ ଗୁପ୍ତଲି ଗଲି ।
ଗୁପ୍ତାଗୁଲାନ ପଡ଼ିଗଲି ।
ବନା ଲହ ମାଡ଼ିକରି ବନାହେଲି ।
କାହାଜେ ଆଉରୁ ଦୋସ୍ ଦେମି ?
ମୋର ହାତେ ମତେ ମୁଁ ହଜେକଦେଇଛେ
ମୋର ବାଟ୍ ଚଳା କେତେବେଳେ ସର୍ବା ?
କେତେବେଳେ ପୁହୁଟିସି ?
ସବୁମତେ କାଲ୍ ବାଗିରୁ ମାଡ଼ି ଆସୁଛେ ।
ପିଛିମ୍ ଦିଗ୍ ଲାଲ୍ ଲାଲ୍ ଦିସୁଛେ ।
ପୁରୁବ୍ ଆଡୁ ଜଳା ଅଧାର ମାଡ଼ି ମାଡ଼ି ଆସୁଛେ ।
ମୁଁସେ ଟାଏରୁ ଛକ୍ ନ କିଦୁହେଁ ।
ମୋର ଆଗେ କିହେ ନାଜନ !
ମୋର ପଛେ କିହେ ନାଜନ ।
ସମିଆ ସରି ସରି ଜାଉଛେ ।
ବାଟ୍ ଚଳା ମୋର ଜେନଜେ ସେନ ଅମି ଜାଏଛେ ।

□ □ □

ଦେବକି

ଜର୍ଜାଲର ଜହଲ ଘରେ,
ହାତେ ଗୁଡେ ଲୁହାର ସିକିଲା,
ହଳାରେ ନିତି ନିୟମର ପହରା,
ଦେବକି ହରଦିଗା ହଲ ପଡ଼ିଛି ।
କାହାକେ ସେ ବୋଧ କରା ? -----
ଦୁଃଖର ପାହାଡ଼ ବାଗିର ଲଦି ହଲଥିବା
ତାର ଗରିବ ଭାବ କିସକେ
ଦିନ ଜାକର କରାର କମ୍ ବାଧନେ ବାଧୁହଲ
ରାତି ତାର ମୁହୁ ଦେଖକରି ବୋଧ ହଉଥିବା
ତାର ବସୁଦେବ ରଜାକେ
ଜନମ୍ ହଲ ବଢ଼ିବାର ଲାଗି
ସିଲସିଲ ପାନ ନ କଟରେଇ ହଲ ଛଟ ପଟଉଥିବା
ତାର ବାଲୁତ ଛୁଆମାନକୁ ----- ? ? ?

×   ×   ×
ଗୁଡୁ ମୁଡ଼ ତକ୍ ସଜେଇ ହେଇ,
ହାତେ ଲମ୍ଫର ଭହ୍ନା ଦେଇ,
ଅଁରେ ଅରେ ସପନ ନେଇ,
କୁଆଁରି ମନକେ ବୁଝେଇ ସୁଝେଇ,
ସେ ଜେତେବେଲେ ସଗ୍ଡେ ବସୁଲା,
ସାସ ଘରକେ ଲିବି ଆସଲା
ସେ କାଣା ଜାନିଥିଲା
ଏତେବଡ଼ ଦୁଃଖ ଭଗାରି ହଲ
ହଲିଆ ହଲଛି ।

×   ×   ×
ତାର ଚାହିଁଆଡେ
କଲା ଝିମ୍ଝିମ୍ ଅଧାର
ଆସାର ଆକାସେ

ମୁଖା ମୁଖା ବାଦଲ
 କିନଳ ଥାବେ
 ଅଛା ଅଛା ବର୍ଷା
 ସମିଆ ଜମୁନା
 ଫେଫେଲେଇ ଫେଫେଲେଇ ଚାହୁଁଲୁଛେ
 ଆଗ ପାବେ -----
 ସୁନାର ସକାଳ ତାକୁଛେ
 ମଧୁର ରାଗେ ସୁଖର ବର୍ଷି ବାଜୁଛେ
 ଘର ଭିତେ ସୁଜନ ହାତି ଛଟକୁଛେ
 ସେ ହାତିନ ବୁଝିକରି,
 ସେ ତାର ଛୁଆକେ ପାର କର୍ବା ।
 ଆଉର ସେ ଛୁଆ-
 ସଂସାରର ପୁତ୍ରନାର ଅନୁ ବିସ୍ ଦିବ୍ ବା,
 ମାତିଥୁବାର ବଦମାସ୍ ସଂଢ଼ର ଟାନ ଭାଗିବା,
 ସରବଗ୍ରାସି ଦୁରନିତି ଅଘାର ମୁହୁକେ,
 ଚିରିଫାରି କରି ଦୁଇ ଖଣ୍ଡ କର୍ବା ।
 କାଲ ବାଗିର ଲମିଥୁବା ଅଭାବ ଅନାଟନ,
 କଦମା ଆଉର ପ୍ରଲୟାମାନଙ୍କୁ
 ସୁନେୟ ସୁନେୟ ଫିକି ଦେବା
 ତାର ବର୍ଷିର ସୁରେ ସୁରେ
 ମନ କଦମନ ଫୁଲ ଫୁଟିବା ।
 ଜାତ୍ରା ହେବା ।
 ତାର ସବୁ ଭଗାରି ମାନଙ୍କୁ ତାର ପୋ'
 ଗୋଟ୍ ଗୋଟ୍ କରି ମାର୍ବା ।
 ଦେବକିର ମନେ ଆସା ଅଛେ -
 ତାର ଦୁଖର ଦିନ ସରି ସରି ଆସୁଛେ,
 ସୁଖର ସକାଳ ହାତ ଠାରି ତାକୁଛେ ।
 ଦୁଖିଣ ସବୁଦିନ ଦୁଖି ନୁହେସେ,
 ସୁଖ ଦୁଖ ମିସାମିସି ଜୋନ ବାଟ ଲମିଛେ,
 ସେ ବାଟେ ଖାଲି ସେ ନୁହେସେ,

ତାର କାଗିର ସଜେ ଚାଲିଛନ୍ତି ।
ଉଗ୍ରସେନ, ବସୁଦେବ, ଯଯାତୀ, ରାଧା,
ଗୋପ, ବୃନ୍ଦାବନ, ମଥୁରା, ଯମୁନା -
ସମ୍ପର୍କର ଦୁଖକେ ସେ ଦିହେ ବୁଝିକରି,
ଲୁହାର ସିଂକଳାନ ବଂଧା ହଇଛେ,
କାହିଁ ଆଡ଼େ ହଜାର ପହରା ଜୁଟିଛନ୍ତି ।
ସମିଆ ଆସରା -

ଲୁହାର ସିଂକଳା ଛିଡ଼ିଯିବା ।
କାଲି କୁଠିର ଲୁହାର ଟାଏଟ୍
ଧଡ଼ଧାଡ଼ ହେଇଗୁଲିଯିବା,
ଗରିବ ବସ/ତରହା ଉଗ୍ରସେନ/
ଭୋକ ଉପାସର ପହରି/
କିହେ ତାର ବାଟ, ଛେକି ନାହିଁ ପାଗନ୍,
ଚମକାର ହଇଛେ ।

ପଲତ

ଚାଲ ଆମେ ପଲେଇ ଜିମା,
ଦୁରକେ ଦୁରକେ ବନିହା ଦୁରକେ ।
ଇ ସବୁ କେହେଲା ଆଉର
ବନେ ନାହିଁ ଲାଗିବାର ।
ସବୁ ଆଡେ ହୋଇଲୁ,
ସବୁ ଆଡେ ଗାଲି ଗୁଲ୍‌ମାଲ,
ସବୁ ଆଡେ କଚର କଚର,
ସବୁ ଆଡେ ହୋ ହୋ ଘୋ ଘୋ,
ସବୁ ଆଡେ ଛଲ କପର,
ସବୁ ଆଡେ ଲିଦ୍ ପିଦ୍ ।
ସୁଖର ଲାଗି ମୁନୁସ୍ ବଝା ।
ମୁନୁସ୍ ଭିତ୍ରେ କେତେବେଳେ କେତେ ଭୋକ୍
ଭୋଗ ବିଲାସର ଭୋକ୍ ।
ରକଟ ପିଇବାର ସୋସ୍
ସେ ଭୋକ୍ ସୁସର ସେସ୍ ନାଇନ ।
ଆଝିର ନୁହେସେ
ବନିହା ଦିନୁ ଅଛେ ।
ମୁନୁସର ଭୋକ୍ ଛତାବାର ଲାଗି
ମହାବିର, ଗୌତମ୍ ଠାନୁ ମୁଲ୍ କର
ସିକର, ନାନକ୍, କବିର ତକ୍
ଚକନ, ଦୟାନିଦ୍ ଠାନୁ
ଗାଁଧି, ବିବେକା, ଅରବିନ୍ଦ୍,
ସଭେ ନିଜର ନିଜର ଭାବେ
ବୁଝେଇ ସାରିଛନ୍ ।
ଇ ମୁନୁସ୍ ଅବୁଝାଟା ।
ତାର ସୁବେ ସେ ଚାଲିଛେ ।

ଆଜର ଜାର ଭଲ ମଂଦ ବୁଝାଣାର ଲାଗି
ସଥେ ଜେନ୍ତା ତାର ସମିଆ ନାଜନ ।
ଇ ସବୁ ଜଜୋ ଜମେଲା ଭିତୁ
ମୁଜ୍ଜି କର ପଲେଇ ଗଲେ ବନେ ହେତା ।
ଜେନ ଇ ସବୁ ନାଜନ
ସେନ ରହିକରି ଜିବନର ବାକି ସମିଆ
ଟଏନ୍ନ ଜିଇଁ ହେତା ।
ଲୋକ୍ ଆମକୁ ପଲତ ବଲବେ
ସଂସାରର ଲଦେଇକେ ଡରିକରି
ପଲେଇ ଗଲେ ବଲବେ ।
କହୁନ୍ । କିଏ ମନା କରୁଛେ ।
ସେମାନଙ୍କର କହେବା ବୁଲବା ଡରଠାନୁ
ସାନ୍ତି ପାଏବାର୍ତା କାଶାବନେ ନୁହେସେ ?

ଶବ୍ଦ

ଜୁହ୍ନା ବରସ୍ ପଲେଇଗଲା-
ସୁଖ-ଦୁଖ-ଗିତ୍ ଗାଇ ଗାଇ ।
କେଲେଣ୍ଡର ବଦଳି ଗଲା ।
କିଏ କେତେ କଥା କହେଲେ ।
ହେଲେ ନୁଆଁ ବରସ୍ କାଣା ଆନୁ ?
ଇ ପୁରୁଥି ଜାହାଥିଲା,
ଜେନ, ଜିନିସ୍ ଜେନ ଥିଲା,
ଜେନ, ମୁନୁସ୍ ଜେନ୍ତା ଥିଲା,
ସକାଲ୍ ଜେନ୍ତା ପାଉଥିଲା,
ରାଏଡ୍ ଜେନ୍ତା ମାଡି ଆସୁଥିଲା,
ସବୁତ ଜେନ୍ତାକେ ସେନ୍ତା ଅଛେ-
ନୁଆଁ ବରସ୍ କାଣା ଆନୁ ?
ସହର ତଲର ବସିନ,
ବୁତଲ୍ ବୁତଲ୍ ଲାଲ୍ ଲାଲ୍ ପାଏନ ।
କଲେଜ୍ ପାସର ପାନ୍ ଦୁକାନେ,
ସହ ସହ ଟଙ୍କାର ସିଗ୍ରେଟ୍,
କାସ୍ମିର ଆଉର ପଞ୍ଜାବ୍-
ଷ୍ଟେନ୍‌ଗନ୍ ଆଉର ବୋମା ।
କଲାହାଁଡିର ଝୁପଡିନ-
ଇହାଦେଭି ଦିପ୍‌ମାନେ-
ଲିଭି ଲିଭି ଜାଉଛେ ।
ଶରାମାସର ମହାନଦିର ପଥର ବାଗିର
ଆଁ କଲେ ବତିସ ଦାଁଡ୍ ଦିସୁଛେ ।
ପତର ଝରା ବମୋର ଗଛର କଞ୍ଚା ବାଗିର
ପଞ୍ଜରା ହାଡ୍ ଗୁଟେ ଗୁଟେ କରି
ଗନି ହଇ ଜାଉଛେ ।

ଫେର ଗାଏର ଥାଉଁଲୁ ଲାଗି
 ଭଜତ, ମହତ, ନିଲାମ ହଉଛେ ।
 ନୁଆଁ ବରସ କାଶା ଆନ୍ଧ୍ର ?
 ଉସତ୍ ହେସନ୍ ଚଲି,
 ସତେ ଚିତେ ନାଚି କୁଡ଼ି ଗଲେ ।
 କାଏଲ ସକାଲ ପାଏଲେ
 ଫେର କାଶା ହେବା ?
 ଘାଏକର ଲାଗି ହେଲେ,
 ସବୁଜେ ଇମାନେ ଭୁଲି ଗଲେ ।
 ଘାଏକର ସୁଖ,
 ଘାଏକର ହୁସି,
 ଘାଏକର ଉସତ୍,
 ଘାଏକର ଆନନ୍ଦ:
 ଇ ସବୁଜେ ଛାଡ଼ି ଦେଲେ-
 ନୁଆଁ ବରସ କାଶା ଆନ୍ଧ୍ର ?

ଏକଲି

ମତେ ଦୁର୍ଦ୍ଦମା ଦାନକେ ତିଅ
ଖାଲି ଚିତ୍ତେ ଭଞ୍ଜେଗାର ଲାଗି ।
ପାର ଲାଗି ମୁତେ ଖାଏଗାରକେ ତିଅ
ଜିବନକେ ଚାଟାଗାରକେ ।
ମୁଇ ନାହିଁ ଚାହେଁ ମହଲ୍ ପର
ଜେତେସବୁ ଗହଲ ଚହଲ ।
ମୋର ଦର୍ଜାର ନାହିଁ ମାନ ଇଚ୍ଚତ,
ପୁରସ୍କାର ଆଉର ସାଟିପିକଟ,
ଲୋକ ଦେଖାନିଆ ଚାହାଟା ଆଉର ତାଲି
ପରସିସା ସାଁରେ ମିସାମିସି ଗାଲି ।
ମୁଇ ଜିଇମି ଏକ୍ସା କରି
ଚରେ ବାଗିର ଜିମି ମରି ।
ମୋର ଲାଗି କିଏ ଲୁହୁ ଗତାବା,
ମଲା ମଲା ବଲି ବଜା ବଜାବା,
ଫଟୁ ଉପ୍ରେ ଫୁଲ୍‌ମାଲ ଦେଇ,
ବାଟର ଘରେ ସଜେଇ ଦେବା,
ସେସବୁ ମୋର ଚାହାଣା ନାହିଁ ।
ଜେତକି ଦିନ ତକ ଥିମି ଜିଇଁ,
ସାଧାସିଧା ମୁନୁସ୍ ହଇ,
ଭୋଗ ବିଲାସକୁ ଦୁରିଆ ରହି ସଂସାରେ ଥିମି ପଡି
ଜଦି କିଛି ପୁଇନ ନାହିଁ କରମି,
ପାପର ପାସକେ କାଜେଁ ଜିମି ?
ସତେ ସତେ ଚଲି ନାହିଁ ପାଲେ
ଅସତ୍‌ଠାନୁ ଗହେମି ଦୁରେ ।
କାହାଗିର ହିତେ ଇ ଜିବନଟା
ନାହିଁ ଲାଗି ପାଲେ ନାଇ

ମୁଁ ଜିଇଁମି ଅଛିତ୍, ଠାକୁ ବନିହା ଦୁଗେ ଗହି ।
ମୋର ବନିହା କବାର୍ ଅଛେ
ମାଇଲ୍ ମାଇଲ୍ ହଇ ଲାମି ଅଛେ ।
ଗାହିଆତେ ବାର ପରପର୍ ଝମେଲା
ସବୁ ଜେତେ ପାର୍ ହଇ
ସୁଖ ଦୁଃଖକେ ସାଁଗେ ବୁହି
ଜିବାର୍ଜେତ ହେବା ।
ଏକ୍ଲା ଆସିଛେଁ ଏକ୍ଲା ଜିମି
ମୋର ସାଁଗେ କିଏ କାଏଁ ହେଲା ଜେ
ସାଁଗ୍ ସରସା ହେବା ?

ପିଜିରା

ଆଝିର ସବୁ ଆଡେ ସୁନ୍‌ସାନ୍ ।
ମରଘାଟିନ ଧୁଁ ଧୁଁ ହେଲ ଜଲୁଛେ
ଜାହାର ମୁରଦାର ?
ସୁନା ପିଜିରାନ ପୁସିଥିଲା ଜେନ୍ ଚରେ,
ଉଟିଗଲା ତେନା ଝାରି ଝାରି ।
ପିଜିରା ଆଉର କାଣା ହେବା ?
ପୋ, ମାଏପୋ, ଭାଇ ଦାଇର ମନ୍‌ଭିତ୍ରେ,
ପିଜିରା ଲାଗିର ଲୋଭଟିକେ ଅଛେ ।
ସେମାନେ ହେଲେ କାଁ କର୍ବେ ?
ଚରେକେ ତ ରଖି-ନାଇଁ ପାଲେ ?
ଖାଲି ପିଜିରା କେତେ ବେଲ୍ ଝୁଲିବା ?
କେତେବେଲ୍ ତକ ଘରେ ଥିବା
ମନ୍ ଭିତରଟା ଗୁଲେଇ ଘାଁଟି ହେବା,
ଚରେ ଗଲା ଚରେ ଗଲା ବଲି,
ତତ୍‌ଲା ଲୁହୁ ଧାରଧାର ବୁହିବା ।
ଜଲେଇ ଦେଲେ ଗଲା ।
ପୁତେଇ ଦେଲେ ଗଲା ।
ସୁନାର ପିଜିରା ଦୁଇ ଦିନର ଚକଟାକ୍
ପୁସା ସୁଆର ଦୁଇ ଦିନର ବକ୍‌ବାକ୍ ।
ସବୁ ଆଝିର ସୁନ୍‌ସାନ୍ ।
ମରଘାଟିନ ପଡି ରହିଛେ,
ତତ୍‌ ଖାର ମୁଠେ ।

କୁରୁଚି

ଦୁର୍ଲ୍ଲୋଧନ ହୁଏଲେ ।
ହସିନାର ସିଂହାସନ ଲାଗି
ସେମାନଙ୍କର ଘିଟାଟନା ଦେଖୁକରି
ଦୁର୍ଲ୍ଲୋଧନଙ୍କେ ହୁଏ ଲାଗୁଣେ ।
ସେମାନେ ଭାବୁଛନ୍-
ସିଂହାସନ ଛଡେଇନେବେ !
ଖାଲି ତାର ଥାଏ,
ଖାଲି ତାର ଥାଏ ।
ଜେ କଦି ସିଂହାସନ ଉପେ ଥାଏଖୁ ପକାବା-
ସେ ତାହାଙ୍କେ ଲାଖର ଘରେ ଜଳେଇ ଦେବା ।
ଦୁସାସନର ଦଲ୍ଲଦଲି ଭିତ୍ତେ ଦାବି ଦେବା ।
ସେ ଜାନିଛେ-
ଜନର କର୍ଣ୍ଣମାନକୁ ବୋଧ କରା ଲାଗି
ଖିତେ ଖିତେ ରାଏଜ୍ ଦର୍ଜାର ।
ଗୁରୁ ଦ୍ରୋଣ ଆଉର କୁର୍ଯ୍ୟାମାନକୁ
ବୁଢ଼ା ବେଲେ ପେନ୍ସନ ଦର୍ଜାର
ସଲ୍ୟଙ୍କେ ଖୁସାମତ୍ ଦର୍ଜାର
ବଲରାମଙ୍କେ ନିସା ଦର୍ଜାର
ସକୁନିଙ୍କେ ପସା ଦର୍ଜାର
ଜନତାଙ୍କେ ଆସା ଦର୍ଜାର
ସକୁନିର ପସାକାଠିର ବଫୁନ
ସେ ଜୁଝୁସ୍ତୁର ଆଉର ଭିମ୍ମାନକୁ
ବି ବସ୍ କରାଦେବା ।
ଭିସ୍ତୁର ଗାନ ଛାଡି ଉପେ ମୁର ଦଲ୍ଲବା ।
ସିଂହାସନ ନ ଜେ ବସ୍ତା- ସେ ଅଧାଗା,
ତାହାଙ୍କେ ଜେ ତାଟ୍ ଦେଖାତା,

ସେ ଆଁଶୁ ଥାଇକି କଳାପଟି ବାଧୁଛି ।
 ଦୁର୍ଲ୍ଲୋଧନ, ଦୁର୍ଲ୍ଲୋଧନକୁ
 କେତେ ନିରାଶ୍ରମ କର୍ତ୍ତା କରୁଥାଉ ।
 ତାହାକେ କହେବାକୁ ଲାଗି ଜିହ୍ୱେ ନାଜନ,
 ବତାବାରୁ ଲାଗି ଜିହ୍ୱେ ନାଜନ,
 ଚେତାବାରୁ ଲାଗି ଜିହ୍ୱେ ନାଜନ ।
 ନିଏରୁ ଆର୍ଦ୍ର ଶିଖାଟା !
 ତାର ନିକଟିରୁ ପୁରୁଲାରୁ ଆଶୁ
 କଳାପଟି ଶିଖା ହଇଛି ।
 ପୋ ପରଜା ସତେ ରୁପଗାୟ ।
 ବିରୋଧ ଲୁକେ ବନବାସ କରୁଛନ୍ ।
 ବାଜି ଜାହା ଅଛନ୍ ନିଜରୁ ନିଜରୁ
 ଭାଗୁ ଶିଖା ପାଇ ତୁନ ପରିଛନ୍ ।
 ଦୁର୍ଲ୍ଲୋଧନ ହୁଏ-
 ହସିନାର ସିଂହାସନରେ ଦେଖୁ
 ସେ ମନେ ମନେ କୁଲି ଉଠୁଛି,
 ସିଂହାସନ ଉପେ ଲିଖା ହଇଛି-
 “ସତ୍ୟମେବ ଜୟତେ ।”

ହୁଁସରା

"ତଲ ବର୍ତ୍ତା ଖସୁଛି,
ଉପର ବର୍ତ୍ତା ହୁଁସୁଛି,
ମଝିର ବର୍ତ୍ତା ଥାଇ ବଲୁଛି,
ମୋର ଦିନ କାଲ ଆସୁଛି ।"
ମୋର ବେଲକେ ପାହାଡ଼ିଆନ
ହରିର ଭଜନ ଥିଲା ।
ଦେ'ଦେବତାର ଗୁନ, କିର୍ତ୍ତନ,
ମନବୋଧ ଚଉତିସାର ସାରକଥା,
କାନେ ହେଲେ ଚିକେ ପଡୁଥିଲା ।
ଗୁଡ଼ି ଭିତ୍ତେ ସିଂଖ ଘିଟ,
ବେଲ ବୁଡ଼େ ଭାଗବତ୍ ଦୁଇପଦ
ସୁନ୍ଦରୀକେ ମିଳୁଥିଲା ।
ଜାହା ହଉ ଜେତା ହଉ,
ମୁଇଁତ ଖସି ଜିମି ।
ସୁଖ ଦୁଖକେ ସାରିଦେଲିନ ।
ତୁମର ବେଲକେ ନୁଆଁ କଥା-
ତାଁଗେ ବେଲ ହେଲେ,
ତୋର ସକାଲ ପାଉଛେ ।
ଖଟର ପାସେ ଭୁଆସେନ ଚୁକେଲ
ଚାହା କପ୍ତକେ ଖଟର ଖଟର କଲେଁଜାକିର
ତୋର ଝୁମୁରା ଭାଁଗୁଛି ।
ଦିନ ଜାକର ଲକଡ଼ ଲକଡ଼,
ପିଠିର ଉପେ ଗଧର ବୁଝା,
ଲିଦ୍ ପିଦ୍ ଲଟର ପଟର,
ରାମାୟନୁ ରାଜନିତି,
କେତେବେଲେ ବେଲ ବୁଡୁଛି,

କଳା ରାଏତ୍ ମାତି ଆସୁଛେ,
 ତୁଇ ଘରେ ବିଜିଲିବତି ଜାଲି
 ଭାବି ନେଇଛୁ,
 ରାଏତ୍ଟା ଅଧାର୍ ନୁହେସେ ।
 ପାଁଟ୍ ମିନିଟ୍ ଗଲେ,
 ପାବାର୍ କଟ୍ ହେବା ।
 ଅଧାର୍ କାଣା ଜାନ୍ନା ବେଲକେ
 ସବୁ ଗତ୍ ବଡ୍ ।
 ଚାଁମତି ହାତ୍ଟି ଦିପ୍ ଦିଆସିଲି ନୁରୁନ୍ ନୁରୁନ୍,
 ଘର ଜାକର୍ ତବା ଢାଁଗଡ୍,
 ସିସି ବୁଡଲ,
 କୁରକୁଟି ଆଉର ନୁନ୍ ତୁନ୍ ।
 ତୋର ହାବାଇ ଚପଲ୍ ପାରହଇ,
 କାଚର୍ ତୁକୁଡା ଛିଁଗ୍ଟି ଜିବା,
 ତୋର ଗୋଡ୍ ଖିତିଆ ହେବା,
 ତୁଇ ହାଏ ହାଏ କରୁଥୁ ।
 ଆଉର କାଣା କିଦା କିଦ୍ ମୁଲ୍ ଦେଖୁରୁ,
 ସବୁତ କିଲି ବିଲି ଅଧାର୍ ।
 ତୋର ବୁଧ୍ ବୁଡି ଦେଖକରି,
 ଖସ୍ନା ବେଲକେଭି,
 ମତେ ହିଁସା ଲାଗୁଛେ ।
 ବିନା ମୋହେନତ୍ ନ ଗିତା ପୁରାନ୍ ସୁନ୍ ମି ବଲି,
 କେସେଟ୍ ଭିତ୍ରେ ସବୁ ଭରି ଦେଇଛୁ ।
 ହେଲେ ତୋର ସମିଆ କେତେବେଲେ,
 ଧରମ୍ପଟା ସଉକ୍ ନୁହେସେ ।
 ମାହାପୁରୁ ଆଉର ମହାପୁରୁସର ଫରୁ
 ଘରେ ଚାଁଗି କରି ସଜାବାର୍ ଲାଗି ନୁହେସେ ।
 କାଚର୍ ଆଲମାରିନ ପୁରାନ୍ ପୁଥ୍,

ସଜେଇ କରି ଦେଖାଇ ହଜଣୁ,
ତୁଇ ବଦେ ପଢ଼ିବୁ ବଳି ।
ଛୁ ମନ୍ତ୍ର କରି,
ଧୁଏଲ ମୁଠେ ମାରି,
ତୁଇ ଲୁକକୁ ଭକୁଆ ବନତାଛୁ ।
ତୋର ମନକେ ତୁଇ ପତ୍ରା ।
ତୋର ଭିତ୍ରେ ଜେନ, ମାଜିସ୍ତେଟ୍ ଅଛେ,
ତାର କଲା କୁଟର ତଲେ,
ଧୋବ୍ ପର ପର ପେଟ୍ କୁରତା ।
ତତେ ତ ସବୁ କଲିଆ ଦିସୁଛେ ।
ତୋର ଇ ଭାବ୍ ତର ଦେଖ୍,
ମତେ ଖାଲି ହୁଏ ଲାଗୁଛେ ।

ତା ହେଲେ

ଆଖିର ସବୁ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ।
ଦସରା ଜାତ୍ରା ସରିଗଲା ।
ମୁର୍ତ୍ତି ବିସର୍ଜନ ହଇଗଲା ।
ବେତିକା ଖାଲି ପଡ଼ିଛି ।
ମନ୍ତ୍ରୀ ବାଏଁ ବାଏଁ ଲାଗୁଛି ।
ଭାର୍ତ୍ତନା ସବୁ ଛିନ୍ ଛତର ।
ଇନ ସେନ ହଇ ସବୁ ପଡ଼ିଛି-
ଛିତା ଜାଗଜ୍, ଫୁଲ୍, ଚାଉଳ,
ଆମ୍‌ପତର, ସୁତ୍ତି, ଆଉର
କେତେନେ କେତେ ।
ସଭେ ସୁଇ ପଡ଼ିଛନ୍-
ବିଚ୍‌ବିତା ହଇ /
ଘାଏଲ୍ ହଇ /
ହାଏ ମାଏ ହଇ /
ଆରାମ୍ ।
ବଛର ଗୁଚେ ଖସରିଗଲା,
ଜିବନର ଆୟସ୍ ପାଞ୍ଜିନୁ ।
ସେଟା ତ ଆଉର ଫିରି ନାଇଁ ଆସେ !
କାଣା କର୍ମା ?
ତାହାକେ ସୁର୍ତ୍ତା କରି କରି ଦିନ୍ ସାମା ?
ଆଉକେ ସୁଧିରାବାର ଲାଗି ହିସାବ୍ କର୍ମା ?
କିଛିଦିନ୍ ଆରାମ୍‌ନ ସୁଇମା ?
ସବୁ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ !
ସବୁ ତୁନ୍‌ତାନ !
ସବୁ ନିସବଦ୍ !
ଇଟା ଭିତ ବନେ ନୁହେସେ ।
ତାହେଲେ ----- ?

ତୁତ୍ତରା

ଭାଇମାନେ !

ମୋର କଥା ଘାଏ ସୁନ ।
ମୁଇଁ ନୁହେଁସେ ଜାଦୁବାଲା ।
ନାଇ ଜାନେ କରି କଲିଆ କେ ଗୁରିଆ ।
ମୋର ଠାନେ ନାଇଁ ନଜର ବଂଦ୍,
କାହାକେ ମୁଇଁ ଭକୁଆ ବନେଇ ପାମି ।
ଦୁଇଟାକେ ଚାଏରଟା କରି,
ଧୁଏଲ୍ ମୁଠେ ମାରି କାଗଜ୍ ଖିଡ଼େକେ ନୋଟ୍ ବନେଇ ପାମି ।
ସେ ସବୁ ପାଠ୍ ମତେ ଜନା ନାଇଁ,
ତୁମେ ମତେ ପତେ କର ଭାଇ ।
ଭାଇମାନେ !

ମୋର କଥା ଘାଏ ସୁନ ।
ମୁଇଁ ନୁହେଁସେ ପହେଲ୍ମାନ୍ କି ବଲ୍ବାନ୍ ।
ସୁଇନଟିଡ୍ ମାରି କସରତ କରି
ତୁମକୁ ମାନକୁ ଦେଖାମି ।
ମୁଡ୍ ତଲକରି ଗୋଟ୍ ଉପର କରି,
ଦୁହି ହାତେ ମାଇଲ୍ ମାଇଲ୍ ଧୁର ଚାଲିମି ।
ଲୁହାର ଛଡ୍ ଟି ଉପେ ଜାକି କରି
ଧୁନ୍ ବାଗିର ଲେପାମି ।
ଦୁହି ହାତେ ମୁଡ୍ଗର ଧରି
ସୁନେଏ ସୁନେଏ ବୁଲାମି ।
ଖିଡା / ତରୁଆଲ୍ / ଲାଠି ବୁଲେଇ
ତୁମର ମନ୍କେ ରିଖାମି ।
ଭାଇମାନେ !

ମୋର କଥା ଘାଏ ସୁନ ।
ମୁଇଁ ନୁହେଁସେ ପଢ଼ିଟ୍ ଗିଆନି,

ବେଦ-ପୁରାଣ-ଉପନିଷଦ୍
ତୁମର ଆଶେ କହେମି ।
ଜିବନ-ମରନ, ପାପ-ପୁଣ୍ୟ,
ବଚନ-ଅସାର, ସୁଖ-ଦୁଃଖ,
ଇସବୁ ଜେତେ ଜାଣା ଥାଏ,
ମୁଇଁ ନିଜେ ନାହିଁ ବୁଝି ।
ମୋର ଭିତରଟା ଅଧାର ଥାଏକି ଉଜାଲା ଥାଏ,
ମତେ ଜନା ନାହିଁ ।
ନିଜେ କିଛିତ ନାହିଁ ଜାନି,
ତୁମକୁ ଜାଣା କହେମି ।
ଭାଇମାନେ !

ମୋର କଥା ଘାଏ ସୁନ ।
ମୁଇଁ ନୁହେସେ ଦେସର ସାସକ,
ନୁହେସେ ମୁଇଁ ତୁମର ମାନଙ୍କର ସେବକ ।
ସବୁ ଦିନିଆ ଜିବନ୍ ଭିତ୍ରେ
ତୁମର ଜେତେ ଅଭାବ୍ ଆଉର ଉନା,
ଜେତେ ଜାହା କଲେ ହେଲେ
ମୁଇଁ ନାହିଁ ପାରେଁ କିଛି ହେଲେ ଉନା ।
ଭାଇମାନେ !

ମୋର କଥା ଘାଏ ସୁନ ।
ମୁଇଁ ନାହିଁ ଜାନେ ବନେ କରି କଥାକହି
ମୁଇଁ ବିଲକୁଲ୍ ତୁଟରାଟେ ।
ଜାହା କହେଁସି ଦରଖାଣିଆ,
କହେଲା ବେଲକେ ଅରକି ଅରକି ଜାଏଁସି,
ମୋର କଥାକେ କିଏ ବୁଝେସି କିଏ ନାହିଁ ।
ହେଥୁର ଲାଗି ସବୁକଥା
ନାପି ଜୁଣ୍ଡକରି କହେଁସି ।
ଜେନ, କଥା ମୁଇଁ କହି ପାରସି ।

ସେ କଥା ଖାଲି କହେଁସି
ଜେଣ୍ଡା ମୋର ମୁହେଁ ନାହିଁ ଆସେ
ତୁମ୍ଭ ପରି କରି ଚହେଁସି ।
ମାହାପୁ ମତେ ତୁତ୍ତା କଲା,
ମୁଇଁ ଭାବୁଛି ବନେ ହେଲା,
କହିପାରୁଥିଲେ ଜାନ୍ତାର ହଇ
ସବୁଠାରେ ପକେଇ ହେତି
ଲମ୍ବିତରୁ ବାଟିର ଉତ୍ପାତ୍ ହଇ
ନେହେଲା ଠାରେ ମୁହୁ ଦେତି ।
ମାହାପୁ ମତେ ତୁତ୍ତା କଲା ବଲି
କେତେ ହିନିସା ହଟ୍ ହଟାନୁ ପାର ପାଇଗଲି ।

ପାରାଟେ

ପାରାଟେ ।
ପିଛାଲ ତଳେ ଭୁଗୁଲି ଝୁଲୁଛି ।
ସେଟା ତାର ଘର ।
ତଳେ କୁଡେ ହାତର ଗହେର ।
ତପ୍ତେ ମୁସାଟେ-
କାଲ ବାଗିର ଜୁଟିଛି ।
ଭୁଗୁଲି ବଂଧା ରସିକେ
କୁଟୁର କୁଟୁର କାଟୁଛି ।
ଭୁଗୁଲି ଭିତ୍ତେ ପାରାର ଛୁଆ-
ଚରା ଠୁକି ନିହେ ଜାନନ ।
ପର୍ବଣ ମାନେ କଅଁଲୁଛି ।
ପାରା ମୁସାକେ ଦେଖୁଛି-
ତାର ହରକତକେ ଦେଖୁଛି-
ତାର ଛୁଆମାନଙ୍କର ଗୁଲ୍‌ଗୁଲିଆ ମୁହୁକେ ଦେଖୁଛି ।
ମୁସାର କିଛି ଲାଭ ନାଇନ ।
ସେ ଲାଭ ନୁହଁନ୍ତି, ହିସାବ ନାହିଁ କରେ ।
ଭୁଗୁଲି ଛିଡ଼ିକରି ତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ-
ପାରାର ଘରଟା ଭୁସ୍ମି ଗଲେ-
ତାର ଛୁଆମାନେ ମରିଗଲେ-
ମୁସାର କିଛି ଜାଏ ଆସେ ନାହିଁ ।
ସେ ତାର କବାର କରୁଛି ।
ରସିକେ କୁଟୁର କୁଟୁର କାଟୁଛି ।
ପାରା ଜେତେ ଗୁଲ୍‌ଗୁଲି ହେଲେଭି
ମୁସା ମହଲତି ନାହିଁ ଦିଏ ।
ଜିବନ ଜେତେ ଛଟ୍‌ପଟାଲେଭି
କାଲ ତାର କାଲ ଆଏଲେ ଆଏସି

ଆଉଁ ଜିବନକେ ଇଚ୍ଛା
ତହଲ ବିକଲ କରସି ।
ଭୁଲି ବଧା ଜିବନ ତୋରକେ
ମୁସାର ଦାଁତେ କୁଟୁର କୁଟୁର କାଟସି ।
ତାର ଠାନେ ଦୟା ନାଇନ ।
ତାର ଠାନେ ମାୟା ନାଇନ ।
ତାର କବାର ସେ କରି ଜାଏସି ।

ବିଚରା

ବିଚରା !

ମରିଗଲା ।

ଗାଁ ମୁତ୍ସାର ବରଗଛ ତଳେ

ଘାସର ସେଜ୍ ଉପେ ସୁଇଛେ ।

ଆରାମ୍ ନ ।

ସେନ ସେ ସବୁଦିନ ସୁତଥିଲା ।

ଆଗ୍ନିର ସୁଇବାର ଆଉର ଆଝିର ସୁଇବାର ଭିତ୍ତେ

କେତେନେ କେତେ ଫରକ୍ ।

ଆଗ୍ନି ଜେତେବେଳେ ସୁତଥିଲା

ଖରା-ବର୍ଷା-ସିତ୍-କାକରର ଡରଥିଲା ।

ଗାଁର ବୁଲା କୁକୁର ମାନଙ୍କର ଡରଥିଲା ।

ଆଝିର ଆଉର କିଛି ଚିତ୍ରା ନାହିଁ-

ଡର ନାହିଁ, ଭୟେ ନାହିଁ ।

ଆଗ୍ନି ସେ ଜେନ୍ ସୁତଥିଲା

କିହେ ତାହାକେ ଦେଖିବାରକେ ନାହିଁ ଆସୁଥାଇ ।

ଆଏଜ୍ ଠାଟ ପଚୁଆ ଲୋକ୍ ।

କେତେନେ କେତେ ତାହାକେ ବେଢ଼ିଛନ୍ ।

କେତେ ଲୁକର ମୁହେଁ କେତେ କଥା ।

କେତେ ଆହା, କେତେ ଲୁହୁ ।

ମରିଗଲେ ସତେ ଲୋକ୍ ଇନ୍ଦ୍ରେହି

ନିଜର ହଇ ଜାଏସନ୍ !

×   ×   ×

ସେମାନେ ଆଏଲେ ।

ସରକାରି ବର୍ଦ୍ଧର ଛାପ୍ ଲଗେଇ କରା

ଜେତ୍‌କି ଲୋକ୍ ଜମା ହଇଥିଲେ

ଖସିଗଲେ ।

ମଲା ମୁଦାରକେ ଦେଖକରି
 ଲୋକ୍ ଜେତକି ଆହା କରିଥିଲେ
 ଜିଇଁଲା ଲୋକ୍ ଦେଖକରି ସେତକି
 ସମିଗଲେ ।
 ତହେ ମହେ ଠାନ ଛାଡ଼ି ପଲେଇ ଗଲେ ।
 ବଦି ପିଆ ବାବୁ ମାନଙ୍କର
 ସେ ମୁଦାର ଉପେ ଆସିଣ୍ ।
 ତାର ଗୁଡୁମୁତକ ସେମାନେ ନିଘା କରୁଛନ୍ ।
 କେନ ଭାଏଲ୍ କିଛିଥିବା ।
 ବିଚାର ମୁତ୍ ଆଡେ ତାର ସେ ମାଏଲା ବୁଦ୍ଧା,
 ସେ ଭିତ୍ରେ ତାର ଚଲବା ଭାଏରକ ଜିନିସ୍ ପତର ।
 ଭୁଜ୍ନି ହାତକେ ସଚେଇ ହେଇ
 ଲିମି ଜାଇଛେ ତାର ବାଉଁସ୍ ବାଡ଼ି ।
 ତେବି ହାତ୍ ଜେନ ସେସ୍ ହେଇଛେ
 ସେନ ପଡ଼ିଛେ ତାର ସେ କୁଚ୍କୁଚା ତେକ୍ତି ।
 ବାବୁମାନଙ୍କର ଆସିଣ୍ ପତ୍ନୀ
 ସେ ତେକ୍ତି ଭିତ୍ରେ ।
 ଖିତ୍ ଖତିଆ ମେଘର ଭିତ୍ରେ ତରାବାଗିର
 ତେକ୍ତି ଭିତ୍ରେ ଆଠ୍ ଦସ୍ତା ଭାତ୍ ।
 ଗର୍ଜି ଉଠ୍ଲେ ବାବୁମାନେ-
 ଗଲା ରାତି ଇତାକେ କିଏ ଭାତ୍ ଦେଇଛେ ?-
 ସେମାନଙ୍କର ମହରା ମିସା ଆସିଣ୍ ଦେଖକରି
 ସବୁଲୋକ୍ ଚୁପ୍ ।
 କାହାରିର ମୁହେ ବଚନ୍ ନାଇଁ ।
 କିଏ ଦେଇଛେ କିଏ ଜାନିଛେ ?
 ଜାନିଥିଲେ ଭି କହେବାର ଲାଗି କାହାରିର ସାହାସ ନାଇଁ ।
 କହିଦେଲେ କିଏ ଜାନିଛେ କାଣା ହେବା !
 ଅର୍ଜଲେ ପଡ଼େ ବନେ ଦାନ୍ ଭି ଅସାର୍ ହେସି ।

ସଜେ ବଢ଼େ ନାହିଁ ଧବଳେ
 ତି ସଧଲତା ତି ହାତ୍ ପୁତାସି ।
 ସତେ ବୁଝ ।
 ସମ୍ପର୍କ ବକତ୍ ବର୍ଷଦ୍ ।
 ବାବୁମାନେ ଦେଖୁ ଚାହିଁ ଲେଖାପତା କଲେ,
 ସେମାନଙ୍କର ଭାସାନ ବିଚ୍ରାକେ ନା' ଦେଲେ,
 'ଲାବାରିସ୍'-
 ବିଚ୍ରାକେ ଘଟିକରି ନେଲେ ।
 ଜୁରୁର ରଗତା ବାଲି ଗରଗତେଇ ଦେଲେ ।
 ଆରେ, ତାର ଲାଗି ଘାସ୍ ଆଉର ବାସଲ୍
 ସବୁତ ସମାନଟା ।
 ଆସଜ୍ ସାରା ଧରତି ତାର ସେଜ୍ ।
 ନିଲି ଆକାସ୍ ର ଛାତ୍ ତଲେ
 ସେ ଆରାମ୍ ନ ସୁଇବା ।
 ଜୁରୁ ଜୁରୁ ତକ୍,
 ଉଠାବାର ଲାଗି କିହେ ନାଇନ,
 ସେ ଆଝିର ଆଉର ବିଚ୍ରା ନୁହେସେ ।

ମୁନୁସ

ସେମାନେ ସକ୍ରେଟିସ୍କେ ଟିପ୍ ଦେଲେ-
ତାର ଦୋସ୍ କାଣା ?
ସେମାନେ ଜିସୁର ଦିହେ କିଟା ପିଟିଦେଲେ-
ତାର ଦୋସ୍ କାଣା ?
ସେମାନେ ଗାଲିଲିଓ କେ କସଦ୍ ଖାନାନ ଭରିଦେଲେ-
ତାର ଦୋସ୍ କାଣା ?
ସେମାନେ ଦୟାନଦକେ ମହରା ଦେଇ ମାରିଦେଲେ-
ତାର ଦୋସ୍ କାଣା ?
ସେମାନେ ଗାଁଧିକେ ଗୁଲି ମାରିଦେଲେ-
ତାର ଦୋସ୍ କାଣା ?
କିଛି ବୁଝି ନାହିଁ ହୁଏ ଇ ଅଧାଧୁନ୍ କଥା !
ନୁଆଁ କଥାର ଲାଗି ଜେନ୍ ମୁନ୍ସର ମନ୍ ଭିତରଟା ଛଟ୍,
ପଟରଛେ,
ସାରା ସୃଷ୍ଟିନ କେତେନେ କେତେ ନୁରୁଛେ,
ନୁଆଁ ଜିନିସ୍ତେ ପାଏଲେ-
ଗିଆନ୍ ପେରିନ ସାଏତି ରଖି ବଲି ଦାବି କରୁଛେ,
ସେ ମୁନ୍ସର କଥାର କାଏଁ ସତ ?
ତାହାକେ ଜେ ନୁଆ କଥା ସିଖାସି
ହାତ୍ ଧରିକରି, ଅଧାର ଭିତ୍ରେ
ତଳାଲି ହତଧରା ମୁନୁସ୍କେ, ଉକିଆକେ ଆନ୍ସି,
ସେ ମୁନୁସ୍ କେତାଟେ କହ !
ଉଜାଲାକେ ଆସପିକି,
ବାଟ୍ କଡୁଆଲକେ ଅଧାର ଭିତରକେ ଠେଲିଦେସି ।
ଖାଲି ଠେଲି ଦେଲେ ଦୁସୁରା କଥା-
କଡୁଆଲଟା ମରିଗଲାକି,
ମୁନ୍ସର ଆଁଶୁ କେତେନେ କେତେ ଲୁହୁ ।

ସେ ଲୁହୁକେ ବିଭିସଣର ଲୁହୁ କହିପାର
 ମଗରର ଲୁହୁ କହିପାର
 କେତେ ନିତ ଇ ମୁନୁସ୍!
 ଜାହାକେ ମାରିଦେସି
 ତାର ଜନମ୍ ଦିନ / ମରନ ଦିନ ମନାସି ।
 ଚିକନ ଚାକନ ତପ କଥା କହି ତାର ଗୁନ ଗାଏସି ।
 କତୁଆଲର ନା'ନ ନିଜେ ଫୁଲମାଲ ପିଧିସି ।
 ମୁରୁଖ୍ ଜନତାନୁ ବାହା ବାହା ପାଏସି ।
 କତୁଆଲର ଉପ୍ରେ ଫାଲ୍ ଫାଲ୍ ଥେସିସ୍ ଲିଖିସି ।
 ତାର ନା'କେ ଭଞ୍ଜେଇ ଭଞ୍ଜେଇ,
 ପରସ୍ପାର ଛିଟିଆ ପଏସାନ,
 ନିଜର ଭୁଖା ଚେଜେରି ଭରସି ।
 ସହରର ଛକ୍ ଠାବେ କତୁଆଲର ଠିଆ ମୁର୍ତ୍ତି ବନାହେସି ।
 ମରିଗଲା ଉରୁ ଭି ବିଚାର ନିସାର ନାଇ ।
 ସେ ଠିଆ ହେଇଥିସି ।
 ମେଲା ଆକାସ୍ ତଲେ ।
 ଦିନ-ରାଏତ୍ ।
 ତାର ଚାହିକୁଟି ଅସକରା ଆଉର ଜଗତା ।
 ଦିହି ଜାକର ଚରେ ଚିଗୁନର ଗୁହୁ-ମୁତ୍ ।
 ସଥେ ଜେତା ଇ ଜନତା କହୁଛେ-
 -ତୁଇତ ଜିଇଁ ଥିଲା ବେଲେ
 ସମାଜର କେତେ ଜଗତା ସଫା କରୁଥିଲୁ,
 ମରିଗଲୁ ।
 ଇହାଦେ ଇସବୁ ଜଗତା କିଏ ସଫା କରା ?
 ଆମରତ ତୋର ଗୁନ ଗାଏବାରନ ଉସାର ନାଇନ,
 ଆମେ କେତେବେଲେ ଚତରାମୁ ?-
 ସୋର ପଡ଼େ ମୁର୍ତ୍ତି ଉପ୍ରେ
 କେତେ କେତା ଗର୍ ଛତା ଫୁଲ୍ ମାଲେ ।
 ସେ ଫୁଲ୍ ମାଲ୍ ପିଧାବାର ଲାଗି

ଗାଗ ଗଜମର ଭୁରକୁଟି ।
ଫାଲ ଫାଲ କଷାହାର ଆଉର ପରଚାର ।
ସେ ପରଚାର-
ଜାହାଜେ ଫୁଲ ମାଲ ଦିଆ ହେବା ତାର ନୁହେସେ,
ଜେ ଫୁଲ ମାଲ ଦେବା ତାର ପରଚାର ।
ମୁନସର ଇ ସସା ଜୋଲ ପିଟା ଦେଖୁକରି
ସର୍ଗେ ଥାଇ କତୁଆଲ ବିଚରାମାନେ
କେତେ ଉସତ୍ ହଜ ଥରେ ?-

ସେସ୍‌କେ ଦୁଇପଦ

ମାଏଟ୍ ମୁଡ଼େ । ତାର ଉପରେ ପାଏନ୍ ଧାରେ । ତାହାକେ ଘାଟି ଚିତ୍କି
କରି ଚକେ ଲଗେଇ କରି କୁଆଁର ଗଢ଼ି ନାନା ଜିସମ୍‌ର ଜିନିଷ - ହାଡ଼ି,
ସରେଇ, ମଠିଆନ୍ ଦିଆଲିର ବ୍ୟଠା କାଟି ତକ୍ । ତାହାକେ ତାରି କରି ସୁଖିଲେ
ମୌଜେନ ମାଏଟ୍ ଦେଇକରି ଚିକ୍‌ସା । ଉଆ'ନ ଭରିକରି ପୁଡ଼ାସି । ଖାର, ଜଗଡ଼ା
ଝାରିକରି ଦେଖା ବେଲକେ ତାର ଭିତ୍ରେ ଥୁଡ଼େ ମୁଡ଼େ ଉଆଁଲୁ ରହି ଜାଇଛେ ।
କେନ କେତା କାଟିରା ଧରି ନେଇଛେ । ଜେଣ୍ଟା ବନେ ହଇଛେ ତାହାକେ
ଧରିକରି କୁଆଁର ବିଚରା ହାଟକେ ଜାଏସି । ଗୁଟାଦୁ ହାଟର ବାଟେଭି ପାଟି
ଚୁଟି ଜାଏସି । ଏଡ଼କି ସବୁହେଲେଭି କୁଆଁର ର ଜିନିଷ ସରିନାଇଜାଏ । କିଛି
ହେଲେ ଗହକିର ହାଟକେ ଜାଏସି ।

ଦୁନିଆର ବାଟୁ ଘାଟୁ, ଖେରୁଖାଲୁ, ନଏଦ୍ ନାଲୁ ସହର ଗଅଁଲି ସବୁନୁ
ମାଏଟ୍ ସାଆଁଟିକରି ମୁଇଁ ଗଢ଼ିଛେ କାଟି କୁଡ଼ି, ହାଡ଼ି ସରେଇ । ତାହାକେ ମୌଜେନ
ମାଏଟ୍ ଲଗେଇ ସଲଖ୍ ସୁନ୍ଦର କରାର ଲାଗି ଅଧାପକ ତ: ବରୁବାହନ ମହାପାତ୍ର
ଆଉର ତ: ସରୋଜ କୁମାର ଦେବତା ଜେନ୍ ମେହନତ କରିଛନ୍ କହେବାର
ନାଇନ । ବରଗଡ଼ ଏମ୍. ଆର୍. ପ୍ରେସ ର ମାଲିକ୍ ମନୋରଞ୍ଜନ ମେହେର
ମୋର କାଟି କୁଡ଼ିକେ ଟାକର ଉଆ'ନ ପକେଇ କରି ବନେ କରି ପୁଡ଼େଇଛନ୍ ।
ହାଟେ ବଜାରେ ଗହକି ମାନକୁ ମୋର ଜିନିଷ ପତର ଉପ୍ରେ ଦୁଇପଦ କହେବାର
ଲାଗି ସମଲପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଉଡ଼ିଆ ବିଭାଗର ମାଏନ୍‌ତା ମୁଖୁଆ ଅଧାପକ
ତ: ଅଶୋକ କୁମାର ଦାସ ଜେନ ତଖଲିଫ୍ କରିଛନ୍ ତାହାକୁ କେନ୍ ଭାସାନ
ସହରାମି ଆଉର ଧଏନ୍ ବଲ୍‌ମି ମତେ ଭାସା ନାଇଁ ମିଲ୍‌ବାର ।

ସେସ୍‌କେ ଗହକି ମାନକୁ ଦୁଇପଦ ବିନ୍‌ଡିଅଛେ । କୁଆଁର ର ଜିନିଷ
ପତର ମହାପୁମହାଦେବର ପୁଜାଠାନ୍ ମୁଲକରି, ବିହାବରପନ, ରିଆବଡ଼ା, ଘରେ
ବାହାରେ ସବୁଠାନ୍ - ଅଁତରିସାଲୁ ମରଘାଟିତକ ଲାଗସି । ହେଲେ ସବୁ ଜିନିଷ
ସବୁଠାନ୍ ନାଇଁ ଲାଗେ । ଜେଣ୍ଟା ଜେନ ଲାଗବାର କଥା ସେନ ଲାଗସି । ମୋର
ଜିନିଷ ପତର କେ ଭି ସଜ୍‌ବତର ଦେଖକରି ଦୁନିଆର କାର୍‌ବୀରେ ଲଗାଲେ
ମୋର ମେହନତ୍ ସାପୁଲ ହେବା ।

ପିତାମ୍ବର ଗୁରୁ

ଚିନ୍ତାହାର ପଦ୍ମ

ପିତାମହ ଗୁରୁ

ଜନମ-ଜାତକ - ୧୯୪୪ ପୁସ୍ ଉଆଁସ୍
ଠିକାନା - ଗାଁ / ପୋ:- ପଡ଼ା
ଥାନା - ବିଜେପୁର, ଜି:- ବରଗଡ଼
ବାପ୍-ମାଁ - ଆର୍ତ୍ତତ୍ରାଣ ଗୁରୁ - ଅନ୍ନପୁଷ୍ପା ଗୁରୁ
ପାଲିଛନ୍ - ଘନଶ୍ୟାମ ଗୁରୁ - ସୂର୍ଯ୍ୟ ଗୁରୁ
ପଢ଼ା-ସୁନା - ବି.ଏ., ବି.ଇଡି.।

ପେସା - ପାଠ୍ୟପାଠ୍ୟ - ୧୯୬୭ ସାଲୁ କୁମ୍ଭାରି ହାଇସ୍କୁଲ ନୁ ମୁଲ୍ କରି ଧନକଉଡ଼ା
ବୁକ୍ ଅଫିସ୍, ପଞ୍ଚପଡ଼ା ସି. ଟି. ସ୍କୁଲ, ଜର୍ଜ୍ ହାଇସ୍କୁଲ ବରଗଡ଼, ବିଜେପୁର
ଆଉର ପାଠ୍ୟପୁରା ହାଇସ୍କୁଲେ କାମ୍ କରିଛନ୍ ।

ନିସା - ଗିତ୍, କବିତା, ନାଟକ, କଥାନି, ଉପନ୍ୟାସ ଲିଖିବାର । ଗୁଟା ଚାଲିସେ ନାଟର
ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଦେଇଛନ୍ ଆଉର କେତେଥୁ ନିଜେ ଭି ରାଁ ମାଣ୍ଡୁଛନ୍ । ତାକିର
ଲିଖାମାନେ ହିରାଗଣ୍ଡ, ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର, ଜଗାଭୁଲ୍ସି, ସୁରତା ବାଗିର ପତ୍ର-ପତ୍ରିକାନ
ବାହାରିଛେ । ସେ ଆକାସବାଣୀ ସମ୍ବଲପୁର କେନ୍ଦ୍ରର ଝନେ ମାଧ୍ୟମ୍ତା ଗିତ୍କାର ।

ଲିଖାଲିଖ -

ନିଜର ଭାସାନ - ହିତ୍‌କଥା (ଛପାହଇଛେ) ବାଟେ ଘାଟେ, ତା'ର ଲାଗି (ଗିତ୍) ଆସ ସଭେ
ଲାଗିପତ (ନାଟକ), ଆକାସବାଣୀ ସମ୍ବଲପୁର କେନ୍ଦ୍ରର ଜୁବବାଣୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ
ପ୍ରସାରିତ

ଫସସଲା - ସମ୍ବଲପୁର ଆରାଣ୍ୟକ ମଞ୍ଚନ ୧୯୯୯ର ପ୍ରତିଜୋଗିତାନ
ବିଜେପୁର ବଜ୍ରାଁଗ୍ ଜୁବକସଂଘ ତର୍ଫୁ ଭାଗନେଇଥିଲା ।

ଉଡିଆ ଭାସାନ - ଉପମନ୍ୟୁ ଉପାଖ୍ୟାନ, ସହିଦ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ, ସୁନ୍ଦରୀ ଆଖିରେ ଲୁହ, କବି
କାଳିଦାସ, (ଇ ସବୁ ନାଟକ ଆକାସବାଣୀ ସମ୍ବଲପୁର କେନ୍ଦ୍ରର ଅଙ୍କୁର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମନ ବହୁତ ଥର ପ୍ରସାରିତ) ଚକ ଘୁରିଜାଏ (ନାଟକ) ଆସ ସମସ୍ତେ
ମାନିଜିବା (ପ୍ରହସନ) ଇ ଦୁଇଟା ମଞ୍ଚସ୍ଥ । ଅସାତ ବଳୟ, ମୁକୁଟ ରକ୍ଷା, ମୁଠାଏ
ଦାନ କୋଟିଏ ପୁଣ୍ୟ (ନାଟକ) ରକ୍ତଗୋଲାପ କାନ୍ଦେ ଓ ଚାନ୍ଦ (ଦୁଇଟି ଉପନ୍ୟାସ)

ଆଉରି ଇ ବାହିର କଲା ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରଚାର ଆଉର ପରଚାର ଲାଗି ଅଠିପହର ସେ ଲାଗିଛନ୍ ।

